

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 23 Vol. VI.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 5 d. Birželio (June), 1919 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

Metai 6

Lietuviai reikalauja ištirinėjimo lenkų surengtų pogromų Lietuvoj ir atšaukimo len. armijos.

Sajungiečiai liepė vokiečiams pasitraukti Latvijoje ir Lietuvoj už tam tikros linijos. Lenkai užgina buk rengė žydams pogromus; žydai atmeta tą užgynimą. Lietuviai sako apgins savo šalį nuo bolševikų be lenkų pagalbos, by tik gaus pašelpą. Nauja revoliucija Meksikoj. Austrams įteikta taikos išlygos. Estai įsiveržė į Petrogrado priemiesčius. Naujas bombų suokaibis Suv. Valstijose.

Bavarijos ex-karalius iš proto išėjo.

Geneva, geg. 28 — Senas Bavarijos ex-karalius Liudvikas apsirgo proto liga, nuo kurios daugelis narių Bavarijos karališkos šeimos nukentėjo. Jis išsivaizdina, kad Bavarija karę išlošė ir nori triumfališkai sugrįžti Muencheną prūsų palydžiuose. Jis išsivaizdina, kad Bavarija karę išlošė ir nori triumfališkai sugrįžti Muencheną prūsų palydžiuose.

Vokiečiai nori bilijonų markių atlyginimo.

Versailles, geg. 28 — Šiandien tapo žinoma, kad vokiečių taikos delegacija mano pareikalauti 12 bil. 850 milijonų markių nuo sąjungiečių, už nuostolius kuriuos, anot jų, padarė sąjungiečių blokadas.

Vokiečiai taipgi, sakoma, atsaikydami ant taikos išlygų, pareikalauja, kad dalis jų preklybos laivų būtų sugražinta. Jie griežtai atsisako atiduoti Rytų ir Vakarų Prusiją, Klaipėdą, ir Sileziją. Dancigas, anot jų, turi likti laisvu portu, o upė Vysla turi būti neutrališka. Jie nori, kad atimant kokias žemes, tu šalių žmonių norai būtų išklaudyti. Sąjungiečių kareiviai turi prasišalinti iš Vokietijos į 6 mėn. Vokietija nori stoti į tautų lygą ir gauti savo kolonijų administraciją, pagal Lygos principus.

Estai įsiveržė Petrogrado priemiestin.

New York, geg. 28 — Amerikos Estų Sąjunga paskelbė buk estų pulkai jau įėjo į Petrogrado priemiesčius ir tikisi neužilgo užimti Kronštado ir Schluesselburgo tvirtoves. Estai, anot jų pranešimo, veikia vien deito, kad panaikinti bolševikų valdžia Petrogrado rajone ir suteikti maisto badaujantiems gyventojams. Estų valdžia sakoma negavo jokios pagalbos nuo sąjungiečių kovojime prieš bolševikus.

Londonas. Gauta žinia, kad Kolčako pulkai atėmė Orenburgą nuo bolševikų.

Villa apskelbė naują Meksikos prezidentą.

Washington, geg. 29 — Francisco Villa, garsus Meksikos revoliucionierius ir banditų vadas, paskelbė generolą Felipe Angeles Meksikos prezidentu, o pats save

karės sekretorium. Kas reiškia, kad Villa, surinkęs dideles spēkas, tikrai grėsia pavojų dabartinei Meksikos valdžiai, yra, kad Carranza prašė Suv. Valstijų daleidimo gabenti armiją per Texas, New Mexico ir Arizona valstijas, idant užpulti ant sukilėlių. Suv. Valstijos atmetė tą prašymą, nes tas reiškė pavojų tų vietų amerikonom gyventojams.

Vokiečiai įdavė savo atsakymą.

Paryžius, geg. 29 — Vokiečiai galutinai padavė sąjungiečiams savo atsakymą ant taikos išlygų. Atsakymas užima 146 puslapius.

Lenkų ministėris į Suv. Valstijas paskirtas.

Paryžius, geg. 29 — Kunigaikštis Kazimieras Lubomirski tapo paskirtas lenkų ministėriu (pasiuontiniu) į Suv. Valstijas.

Ispanija šiandien pripažino lenkų republiką.

Streikas Kanadoje.

Toronto, geg. 29 — 30,000 darbininkų grasina streikuoti rytoj; streiko sumanymas prasidėjo metalo darbininkų unijoje. Darbininkai nori 8 val. darbo dienos.

Winnipege, streikas vis tesiasi.

Calgary, gelžkelininkai nubalsavo streikuoti iš užuojautos del kitų šio miesto ir Winnipego streikierių.

Vokiečiai turi pasirašyti sako Lloyd George.

Londonas, geg. 30 — Anglijos premieras Lloyd George, kalbėdamas į kareivius Amiens, Francijoje, praeitą nedėdienį sakė, anot tulo laikraščio:

“Mes sakome vokiečiams: Gerbiame, turite pasirašyti. Jei nepasirašysite Versailles, tai turėsite pasirašyti Berline. Mes neatsileisime.”

Anot tulu francuzų pranešimų, priešingai, sakoma, buk sąjungiečiai mano įvesti tulas permainas taikos išlygose.

Meksikonų revoliucionierių vadai susirinko.

Juarez, Mex., geg. 30 — Rytų visi svarbiausi revoliucionierių vadai iš visų dalių Meksikos susirinko a-baze gen. Carrera, idant su-

organizuot visusrevoliucijos judėjimus po gen. Angeles, kaipo viršiausiu vadu ir Villa kaipo antrininku; revoliucionieriai veiks išvien, kad nuverst Carranzas valdžią.

Sis sukilimas jau seniai rengiamas. Suv. Valstijų valdžia apie tai prasergėjo gen. Carranza metai atgal bet jis neatkreipė atydos.

Policistų streikas grėsia Anglijoj.

Londonas, geg. 30 — Policistų streikas grėsia Londone, Liverpoole ir kituose Anglijos miestuose. Kai kur policistai nori daugiau mokėsties, o kai kur (pav. Londone) jie nori, kad valdžia pripažintų jų organizaciją ant tų pat pamatų kaip ir pramonės unijos ir kad policistai unija galėtų streikuoti iš užuojautos del kitų streikierių, jeigu nori; taipgi, kad galėtų streikuoti jei jiems būtų palipta išpildyti įstatymus, kurie neatrodo jiems teisingi. Valdžia to nenori daleisti, nes sako tokiu budu, policistai būtų galingiausia vldžios šaka.

Valdžia apsiima pripažinti policistų unija, bet kitokiais pamatais negu pramonės unijas.

Toronto, (Kanadoj), geg. 30 — Tukstančiai unijistų šiandien išėjo streikan šiam mieste.

Anglai laimėjo jurių mušį su bolševikais.

Helsingfors, geg. 31 — Mušis, kuris tęsėsi 50 minučių atsibuvo šį rytą tarp bolševikų laivyno, susidandčio iš 4 laivų ir anglų laivyno, i 37 laivų. Anglai privertė bolševikus trauktis iink Kronštado.

Vokiečiai turės trauktis iš Pabaltijos.

Berlinas, geg. 31 — Sąjungiečiai įteikė vokiečiams notą, kurioj pareikalaujama, kad vokiečių pulkai Lietuvoj ir Latvijoje būtų atitraukti ant linijos, kurią sąjungiečiai paskirs.

Maršalas von der Goltz galės tolyn ten komanduoti, jei Vokietija palieps jam daleisti įsteigimą koalicijnės valdžios Latvijoje. Vokiečiai turi sugražinti latviams ginklus ir nekliudyti jų mobilizaciją. Nauja latvių valdžia turi turėti pilną laisvę veikti. Vokiečiai turi priimti šias išlygas iki 15 d. birželio.

Kareivis Jonas Stankevičius, paėjo iš Kauno gub. ir pav. Ramuniškių miestelio, tarnavęs Dėdei Samui, Co. A, 26 divizijos, pagarsėjusių karės lauke vyru. Vėliaus buvo persautas per vidurius, operaciją darė jam Francijoje ir parvažiavus kempėje, dabar staiga vėl susirgus, operaciją darant, 2 birželio numirė. Vėlionis sus vyrukas, paliko motina, buvo labai smarkus ir drądvi iš seseris čionai ir vieną broį ir seserį Lietuvoje. Lai dotuvės atsibuvo nuo 15 Spruce st., Worcester, Mass., pas dėdę J. Kučinskį. Laidotuvis buvo labai gražios, nes daugybė jo draugų kareivių dalyvavo ir daug pažįstamų Taip, jaunuolis nors gyvastį iš Francijos parvežė.

Amerikos lakunai Anglijoj.

Plymouth (Anglijoj), geg. 31 — Suv. Valstijų laivyno jurinis orlaivis, NC-4, šian dien atlėkė čionai iš Ferrol, Ispanijos. NC-4 norėjo lėkti Anglijon tiesiog iš Portugalijos, bet turėjo nusileisti Ferrole ir ten praleisti naktį. NC-4 atliko paslautes 500 mylias jos kelionės i mažiau negu 7 valandas nuo iškeliavimo iš Rockaway (L. I.) iki atvykimo į Plymouth, NC-4 nulėkė 3,925 myl. i 57 val. 16 min.

3 žuvo automobilių lenktyne.

Indianapolis (Ind.), geg. 31 — Šiandien čionai atsibuvo didelės 500 myl. automobilių lenktynės, kurias išlošė Howard Wilcox su Peugeot (francuzišku) automobiliu, atikdamas kelionę i 5 val. 44 min. 21 sek. Laik lenktynių tris automobiliai rado mirtį ir viens buvo mirtinai sužeistas.

84 žuvo teatro gaisre.

Valence (Francijoje), birž. 1 — Gaisras ištiko šiandien krutamųjų paveikslų teatpės mieste, kuomet teatre radosi 4,000 žmonių. Panikas pakilo, laike kurio daugybė žuvo; lavonai 53 vaikų ir 21 moteries jau tapo atrasti, o menama, kad dar daug randasi griuvėsiuose.

Paderewskis užgina pogromus.

Paryžius, birž. 1 — Lenkijos Premieras Paderewskis griežtai užgina buk lenkai įvykinę pogromus prieš žydus. Jis sako, su žydais bus taip pat pasielgta Lenkijoje kaip ir Suv. Valstijose. Gandai apie pogromus, anot jo, kilo iš vokiečių propagandos. Keletą žydu, anot jo, krito lokalines riaušes, kur ir lenkų žuvo; bet tas tai viskas. Paderewskis reikalauja, kad amerikoni misija nuvyktų Lenkijon ištirti gaudus apie pogromus. Jis sako nieko nebidrvi ir seserį Lietuvoje. Lai dotuvės atsibuvo nuo 15 Spruce st., Worcester, Mass., pas dėdę J. Kučinskį. Laidotuvis buvo labai gražios, nes daugybė jo draugų kareivių dalyvavo ir daug pažįstamų Taip, jaunuolis nors gyvastį iš Francijos parvežė.

Žydu tarpe yra daug bolševikų, anot Paderewskio, ir jei jie buvo užmušti kovodami bolševikų armijoje, tai tas ne pogromas.

Paderewskis sako buk pavyzdis to randasi atsitikimuose Vilniuje. Tenai lenkai neva paėmė visą generalį štabą to rajono bolševikų armijos. Didžiuma to štabo buvo žydai. Jie buvo teisiami ir kuomet buvo rastai kalti “neišpasakyto barbariškumo” buvo nužudyti. Tas negali būti skaitomas pogromu, anot Paderewskio.

(Bet kasžin kaip teisingas buvo tas lenkų teismas? Red.)

Vokiečiam duota iki liepos pasirašyti.

Paryžius, birželio 1 — Anot tulo Paryžiaus laikraščio, vokiečiams duota iki 25 d. liepos galutinai priimti ar atmesti taikos išlygas.

Tuo tarpu, sąjungiečiai klausė neutralių šalių ar prisidės prie blokados Vokietijos jei pastaroji atsiskys pasirašyti po taikos išlygom. Šveicarija ir Norvegija atsiskakė tai daryti, nes tai būtų sulaužymas jų neutrališkumo. Anglijos vi-sas ministėrių kabinėtas pribuvo Paryžiuon tartis su kitais sąjungiečiais ar ver-ta kiek nors permaintyti tai-kos išlygas ar ne.

Rheino respublika paskelbta.

Mainz (Vokietijoje) birž. 1 — Įvairiuose Rheino pauptės miestuose šiandien tapo paskelbta Rheino Respublika. Žmonės priėmė proklamaciją su džiaugsmu. Naujos valdžios galva yra Dr. Dorden. Tuo tarpu sostinė yra Wiesbaden, bet galutinai ta garbė priklausys Koblenziui.

Likusi Vokietija yra labai neužganėdinta šiūomi atskirimu nuo jos taip didelės teritorijos.

Austrijai iduota taikos išlygos.

Paryžius, birž. 2 — Sąjungiečių atstovai šiandien susitiko su Austrijos atstovais St. Germain, viename Paryžiaus priemiesčių ir idavė jiems taikos išlygas. Austrijos delegatai paliko labai malonų ispuđį ant sąjungiečių — jie elgesį visai kitaip negu vokiečiai. Austrijų delegatų galva nors turėjo tiesą kalbėti vokiškai, mandagumo delei kalbėjo francuziškai.

Austrijų delegatų galva Dr. Renner nebandė išteisinti Austrijos-Vengrijos valdžią už “baisią piktadėjystę 1914 metų”, bet tik prašė, kad visas nubaudimas ne-pultų ant mažos austrų respublikos, bet skaitytų ją kaipo vieną iš 8 naujų respublikų kilusių iš senos imperijos griuvėsių ir neuždėtų daugiau bausmės ant jos negu ji gali atkelti. Dr. Renner padėkavojo sąjungiečiams už pašelpą suteiktą Austrijai. Austrams duota 15 dienų atsakyti ant išlygų.

Pagal išlygas, Austrija, iš galingos imperijos palieka maža valstybėlė apie 7 milijonų gyventojų ir tik 6,000 ketvirtainių mylių. (Smulkmenos apie išlygas tilps sekančiame “A. L.” n-yje).

Žydai nepriima lenkų užgynimų.

New York, birž. 2 d. — Žydu komitetas atmeta lenkų užgynimus pogromų. Žydai turi tikrus darodumus buk tie pogromai atsibuvo. Turi vietų surašus bei net vardus daugelio užmuštų žydu. Anot žydu, Paderewskis klysta apie atsitikimus Vilniuje. Nekalti žydai ten buvo nužudyti jau virš 100,000 bedarbių.

išvijus bolševikus ir žydu namai ir krautuvės buvo apiplešti. Lenkų civiliai netik kareiviai dalyvavo plėšime. Lenkų spauda varė aštrią propagandą prieš žydus.

Naujas bombų suokalbis.

Washington, birž. 2 — Buvo bandoma nužudyti Suv. Valstijų general-prokuro-rą Palmer, padedant bombą jo name. Bomba padarė daug bledies ir užmušė žmogų menamą tą, kuris padėjo ją, bet Palmer ir jo šeimyna išliiko sveiki.

Kita bomba buvo padėta namuose teisdario Hayden, Roxbury, Mass., kuris nutėisė 1 d. gegužio riaušininkus. Daug bledies padaryta, bet nieks nesužeista, nes šeimyna nebuvo namie laike eksplozijos.

Kitos bombos buvo padėtos Pittsburge, Paterson, N. J., Philadelphiaj ir Cleve-lande. Menama, buk tai yra naujas bombų suokalbis, nepavykus 1 d. geg. suokalbiui.

Lietuvių delegatai nori pogromų ištirinėjimo.

Paryžius, birž. 3 — Lietuvių delegatai Paryžiuje i-teikė memorandumą taikos delegacijai, kuriame reikalauja, kad Viršiausia Taryba paskirtų tarptautinę komisiją, kuri ištirintų pogromus, kuriuos lenkai sakoma surengė prieš žydus Lietuvoje, taipgi kitus nelegališkų lenkų armijos nuveikimus užimtose Lietuvos dalyse.

Jei bus atrasta, kad lenkai kalti, tai prašoma, kad lenkų pulkai būtų atitraukti iš Lietuvos. Lietuviai valdžia apsiima pati apginti savo šalį nuo bolševikų, jei tik jai bus suteikta pašelpa.

Memorandumas pasako, kaip lenkų armijos plėšia viską iš bankų, muziejų ir privatiųjų namų, areštuoja lietuvių valdininkus, verčia lietuvius vartoti lenkų kalbą ir gau-gale skerdžia žydus.

Memorandumas sako buk lenkų valdžiai labiau rupi Lietuvos užgrobinimas negu kovojimas su bolševikais.

New Yorke randasi su-dai ten buvo nužudyti jau virš 100,000 bedarbių.

Savaitinis Laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
 Eina Ketvirtadieniai
 Leidžia
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Prenumeratos Kaina:
 Suvienyose Valstijose Metams - \$2.00 — Pusei Metų - \$1.00
 Kitose Viešpatystės Metams - \$2.50 — Pusei Metų - \$1.25
 Apparatinių kainos ant užklauso. Antraštas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
 15 Millbury Street, Worcester, Mass.
 5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
 Every Thursday
 Published by
M. PALTANAVIČIA
 Worcester, Mass.
 15 Millbury Street.
 Yearly Subscription:
 In United States - \$2.00 — 6 Months - \$1.00
 To Foreign Countries - \$2.50 — 6 Months - \$1.25
 Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
 15 Millbury Street Worcester, Mass.
 5 Cents per Copy.

Žinios iš Lietuvos

(Gavome pluoštą numerių iš "Lietuvos," dienraštis, kuris išeina Kaune. Šiuose laikraščiuose randasi daugybė įdomių dalykų, kuriais norime pasidailinti su savo skaitytojais, pradėdami nuo šio "A. L." numerio. Tikimės, kad visiems yra malonu gauti žinių tiesiog iš tėvynės. Red.)

IŠ VILNIAUS.

Laikė bolševikų valdymo Vilniuje.

"Laisvoji Lietuva" Nr. 7 sausio 31 d. rašo:

Vilniaus komendantas išleido įsakymus daromų raudonajai armijai duonos rekvizicijai. Labai mat dažnai raud. arm. kareiviai, sutikę žmogų nešant kelis svarus duonos atima, sakydami, kad jis per daug sau įgijęs, o šiti visai neturi. Žinoma, duoną paima sau. Draudžiama raudonarmiečiams, milicijai ir taip asmenims be reikalo šaudyti gatvėse.

Tautos vidaus dalykų komisaras įsako, kad visoje tarybų įstaigose visos kalbos turi lygias teises. Visos popieros turi būti ta kalba atsakomos, kokia buvo parašytos. Atėjusiems su reikalais atsakinėti jų kalba. Jei tarnautojai nemoka, tada gali taip kalbėti kad susikalbėti.

Visi tarybų tarnautojai su žemesniaisiais už save ir atsilankančiais žmonėmis, turi mandagiai elgtis.

Tautinis žemės komisariatą įsako visiems žemės ir miškų savininkams, per dvi savaites pristatyti į apskričio žemės skyrių, kur jų nėra K.B. Kom. ar Taut. Lietuvos žemės kom. visus žemės dokumentus. Nepaklausę paliepiamo bus sunkiai baudžiami.

Įsakoma visiems dvarų, privatiųjų, visuomeninių prievaizdoms, bažnyčių ir valdžios miškų prižiūrėtojams ligi visa neperims darbininkų valstiečių valdžia į savo rankas, pasilikti vietose ir atlikti savo pareigas K. R. Komitetams kontroliuojant.

Išėjo įsakymas del žemės. Visokios nuosavybės: žemė, vandens viduriai, miškai ir gyvosios gamtos turtais Lietuvos darbininkų val-

stiečių Respublikoj nustoja būti nuosavybė. Žemę negalima nei parduoti, nei išnuomoti. Viskas lieka Lietuvos Respublikos nuosavybė.

Visos dvarininkų žemės, majoratai, valstybės, bažnyčių, vienuolių, didesnių ukinkininkų žemės, taip pat gyvas ir negyvas ukio investorius, trobos ir kiti ukio turtais lieka visos Lietuvos Respublikos nuosavybė. Pakoliai bus įsteigti žemės skyriai, visa saugoja vietos tarybos.

Mažųjų ukinkininkų žemė jiems patiems palieka naudotis.

Lietuvos revoliucinė karo Taryba prisako visiems raudonarmiečiams ir kom. asmenims neimti neorganizuotų vežimų su arkliais ir apmokėti žmogų tuojaus vietoje. Kadangi labai dažnai imantieji arklus žmogui neužmoka, išnaudodami, duodami kortelę ar visai nieko, visi komendantai turi tai labai seksti ir kaltus atiduoti rev. Tribunolui.

V. D. At. Taryba skelbia rinkimų naują Darb. Atst. Tarybą instrukcijas. Rinkimų teisę turi tiktaigriežtoje prasmėje darbininkai ir raudongvardiečiai. 50 rinkimų išrenka vieną atstovą. Taryba abejotinų atstovų gali nepriimti. Žinoma, tokia tvarka esant, į Tarybą vien komunistai tepraieis.

Apskričio komisarai ir Tarybos atstovai privalo 31-tai sausio atvažiuoti į Vilnių į Vidaus Liaudies Komisarariatą.

Nekurie Karo Rev. Kom. posėdžio sausio 11 d. nutarimai:

Visa pilietinė ir karo valdžia mieste priguli Revoliucijiniui Komitetui.

Ukio dalykai—darbininkų valstiečių tarybai, Sov. depo teisės visuose jo darbuose varžomos tai Rev. kom., tai komunistų. Visi Sov. depo įstaigų asmenys—Vilniaus rev. Komiteto globoje.

Nutarė uždaryti visus prostitucijos namus. Raudonosios armijos tarpe kuoplačiausia pastatyta agitacija del prostitucijos kenksmingumo. —Kovoti su užpuolimais bus įkurta iš 500 žmonių

komunistinis buriys; likusi mieste Vilniaus pulko kareivių dalis. Įsakyta karo skyriui įkurti dabojimo batalijoną.

Mieste maisto produktai vis brangsta, tiesiog valandomis. Ir Vilniaus gyventojus tas pats likimas ištiks kaip Rusiją. Valdžios del maisto daug kalbama, bet mažą daroma.

Vilniaus Darbininkų Taryba nutarė paimti visas liaudies valgyklas į savo rankas.

Paštų ir telegrafų komisaras įsako pranešti apie esamus butuose ir įstaigose paštų bei telegrafų pabukulus.

Krautuvių savininkai turi kareškų rubų, turi pranešti Valdžiai kiek, ko ir kokia kaina tų dalykų jie turi.

Išvokti iš nacionalizuotų žemių ir miškų turtais privalo būti kuogreičiausia gražinami ten, iš kur vogti arba vietos Taryboms.

Valsčiai valdomi valsčiaus darbininkų, kurios priguli nuo apskrities Darbininkų Tarybos, ši priguli nuo vidaus reikalų Komisarariato.

Isteigė Vilniuje vakarinius kursus su gimnazijos teisėmis. Baigusieji kursų galės stoti į augstasias Rusijos ir Ukrainos mokyklas. Mokslas prasideda vasario 5 diena.

Sausio 17 d. įvyko kuriamasis Profesionalės sąjungos susirinkimas. Mok. Karazija nupasakojo apie prof. sąjungos tikslą ir jos uždavinius. Įstatams išdirbti išrinkta komisija iš 3 žmonių: Pr. Mašioto, Karazijos ir Gustaitės. Išrinko delegaciją į kuriamą Vilniuje inteligentų sąjungą: M. Biržišką ir Pr. Mašiotą. Kitą susirinkimą pasakyre sušaukti sausio 20 d.

Sausio mėn. 14 d. Varnų g-vė Nr. 5 įvyko tarnaičių mitingas. Kalbėta lenkiškai ir rusiškai apie reikalus jų. Kalbant lietuviškai ienkės kelė triukšmą, kaip kadaisė bažnyčiose per pamokslus: "Mes nenorime, nesuprantame!" "Tavorščius" rusas mandagiai malšino: "Tovarišči, tiše, tiše!" Bet jos nenurimo. Lietuvaitės kreipėsi į lietuvių "tavorščių" klausdamos, kodėl jis smarkiau nedraudė trukšmadarių. Tasa! atsakė: "Palaukit, kaip V. Jėzus kantriai tylėjo ir kentėjo mušanč, kankinant..." ir tt. ir tt. Tarnaitėms išgirdus toki argumentai iš komunisto lupų labai keistai atrodė.

Kazliškiai, Sasnavos valsč., Mariampolės apskr. Pradedama plėsti. Vienas vokietytys-kareivis ir du plėšikai nakčia, sausio 21 dieną įsiveržė į Račkauškų namus, išnešė lašinių ir šiaip gerokai mėsos bei 6 žiemai paliktų ančių.

Dauguma plėšikų vokiečių kareivių; visi gi apsirėdė vokiečių kareivių rubais.

Žmonės sujudo — nežino ką daryti, nes milicija neginkluota—nėra kas apsaugotų.

Utėna. L.S.B.—1—19. Utėnoje bolševikai veikia išsijuose. Iškarto įgavę "midų" gėrė—užė, girtuokliavo, o dabar atsibodus lėbauti, ėmėsi darb. Bet tas darbas tik ar-

Pažeriai, Vilkaviškio apskrities. Naktį iš 24 į 25 sausio, 20 plėšikų užpuolė ukinkininką Žilinską Juozą Jurksų kaimė, atėmė jį 15,000 rub. pinigų, iš plėšikų išpjaustė šikšnos kutines, pasiėmė valgomų daiktų ir pasikinkę eržilą išvažiavo. Žilinskui sužeidė kulipka galvą. Tą pačią naktį užpuolė tie patys Gerulį Petrą Balčiuniškių vienasėdžio. Pačiam Geruliui išmušė ranką—silpnai serga.

Saliama, Mariampolės apskričio. Tą pat naktį ir tie patys

plėšikai užklupo ginkluotą Papliutų ukinkininką Ambrasą ir atėmė jam pinigus ir laikrodį. Butų ir daugiau prisiplėšė, bet Ambraso jaunėnė sunus išbėgo basas į kaimą ir tenai sukėlė triukšmą. Plėšikai išsigando ir pabėgo.

Kretinga, žemaitijoj. Buvo susitvėrusi Saiančių "respublika." "Respublikonai" parodė didelį aršumą. Per vieną susirinkimą kelis kalbėtojus, kurie drąsiai išsitarė prieš bolševikus, sumušė taip, kad sukruvino; ir grumodamibrauningu šaukė—"štai kame mūsų valdžia ir galybė."

Iš žmonių plėšė kontribucijas. Bet jų viešpatystė neilgai patvėrė. Atvažiuavus gabiam ir energingam apskričio viršininkui pil. Pr. —jų milicija tapo nuginkluota, bandos išvaikytos, o vadai pasišalino. Dabar apylinkėje ramų ir plėšimų nebegirdėti. Žydelių spekuliacija taip pat sustabdyta, o ant sienos įsteigta sargyba.

Tik vokiečiai mus dar trukdo organizuoti, ir jų sudemoralizuoti laisvanoriai kareiviai ateidami neva ginti, tik ardo ir kliudo organizacinį darbą. Į bolševikus dedasi tik plėšikai ir vagys.

Ramygalą, Panevėžio apskričio. Panevėžij esama nuo 20 iki 50 bolševikų. Bolševikai uždėję miestui 1 mil. rublių kontribucijos, taip, kad šeimynai prisieina po kelias dešimtis tukstančių rub. mokėti. Neišsimokėjusieji kišami kalėjimam. Bolševikai pinigų negali—žmogui už arklį paprašius 1000 rub., duoda 1,500. Delto žmonės kalba, kad girši, turbut Panevėžij turi "kerenkų" mašinėlę. Krautuvių viena po kitai užsidaro, nes užpylus šalį "kerenkomis"—vis tiek ką veltui pasimtų prekes. Gimnazija žada pairti.

Ramygalą valdo 4 ginkluoti bolševikai. Į komitetą išrinkti vien žulikieliai.

Gyventojams užsakyta sumokėti kontribucijos po 10 rublių pinigais ir po 8 pudus grūdų nuo dešimtinės. Visi begalo laukia lietuvių kariuomenės—išliuosuotojos ateinant. Viską sako, atiduosime.

Dvinskas. Praneša—bolševikai atiminėja visą duoną, palieka žmogui tik 1 pudą, veža viską Rusijon. Darbininkus gauda ir varo Vilniaus linki.

Panemunė. Čionai prie antrojo lietuvių pulko įsteigta paaficierių mokykla Auklėtinųjų tarpe daug moksleivijos. Mokyklos karininkai naudojami vieno du užlaikymu su visais kareiviais.

Panemunė. Čionai prie antrojo lietuvių pulko įsteigta paaficierių mokykla Auklėtinųjų tarpe daug moksleivijos. Mokyklos karininkai naudojami vieno du užlaikymu su visais kareiviais.

Kazliškiai, Sasnavos valsč., Mariampolės apskr. Pradedama plėsti. Vienas vokietytys-kareivis ir du plėšikai nakčia, sausio 21 dieną įsiveržė į Račkauškų namus, išnešė lašinių ir šiaip gerokai mėsos bei 6 žiemai paliktų ančių.

Dauguma plėšikų vokiečių kareivių; visi gi apsirėdė vokiečių kareivių rubais.

Žmonės sujudo — nežino ką daryti, nes milicija neginkluota—nėra kas apsaugotų.

Utėna. L.S.B.—1—19. Utėnoje bolševikai veikia išsijuose. Iškarto įgavę "midų" gėrė—užė, girtuokliavo, o dabar atsibodus lėbauti, ėmėsi darb. Bet tas darbas tik ar-

dymas išeina to, kas jau buvo padaryta.

Prikibo prie gimnazijos ir norėjo ją paimti savo globon, bet "Saulės" draugijos skyrius, norėdamas, nenorėdamas įduoti gimnazijos ir nepageidaujamas rankas, pasiskubino gimnaziją uždaryti. Uždarius gimnaziją vaikai verkdami traukė per miestelį. Tada subruzdavo Karo Revoliucinis Komitetas ir gimnazijos vedėją patraukė teisman už kontr-revoliuciją.

Raudonosios armijos būreliai tik praėjo pro šalį Utėnoje jų nėra nė vieno. Išvažda raudonarmiečių begalo menka—pasaiko netokių, kad viena koja batu, kita gi kaliošu apauta.

Upas irgi neperstiprus. Visi keikia valdžią ir sakosi nenori kariauti—juos tik priverstinai sumobilizavę. Utėnoje nedideliu būreliu bestovini kelias dienas 30 raudonarmiečių pabėgo. Abelnai net patys vadai mažai tiki pasisekimui.

Žmonės begalo įnirtę—tik laukia—nesulaukia lietuvių kariuomenės ateinant. Taip jau visiems atsibodo tos rekvizicijos ir persekiojimai. Net tie, kurie pirma laukė dabar apsilvė spjauosi, nes visi demokratybės principai paglemžiami, apie jokus rinkimus nė kalbos nėra—viskas eina išaukšto skyrimo keliu.

Panemunė. Čionai prie antrojo lietuvių pulko įsteigta paaficierių mokykla Auklėtinųjų tarpe daug moksleivijos. Mokyklos karininkai naudojami vieno du užlaikymu su visais kareiviais.

Dvinskas. Praneša—bolševikai atiminėja visą duoną, palieka žmogui tik 1 pudą, veža viską Rusijon. Darbininkus gauda ir varo Vilniaus linki.

GRAHAM CRACKERS

Kad vaikai turi didelį apetitą yra natūrališka ir tinkama. Tai yra ženklas, kad jie yra druti, sveiki ir augs. Graham Crackers—kad ir tarpe valgių.

N. B. C. NATIONAL BISCUIT COMPANY

Skirsnemunė, Jurbarko aps. Vokiečiai padeda šmukleriams spekuliantams. Apylinkėje smarkiai išsiplatinusi spekuliacija ir šmuklerystė. Šmuklieriavimas eina dvejopu būdu. Vienas—tai slaptas budas; čia visa daroma pasislėpus; sugauti—skaudžiai atsimoka.—vietinė milicija rekvizuoja ir nubaudžia. Antras budas—tai atviras: viduj dienos žydeliai veža prisikrovę maistoto produktų vežimus. Mūsų "gynėjai" vokiečiai ginkluoti kartu su žydeliais važiuoja ir nemėgink užkalbinti—tuojaus nušaus.

"Salvation" Armija jau turi nusisamdžius 25 buvusių salionus New Yorke, kur "salaveišiai" ketina įsteigti kliubus nuo 1 d. liepos, del darbininkų, kurie budavo sueigą turėjo vien salionuose.

Nebraska valstija uždraudė mokinimą vaikų svetimaj kalboj tos valstijos pradinėse mokyklose. Vieši mitingai taipgi turi atsiburti anglų kalboje. Tik draugijų susirinkimai bei tikybos seimai gali atsiburti svetimos kalbose.

Tulas sirijietis, perdėtinis kaimo Lebanone, Šventoj Žemėj, parašė padėką už pagelbą suteiktą jo žmonėm, ant kviečių grudo su krauju, ir pasiuntė Amerikos Armenų ir Sirijiečių pašelpos komitetui.

IVAIRUMYNAI

Suv. Valsijų gelžkelių administracija ketina neužilgo padaryti specialę tikiety kainą del delegatų į tikybos, mokslo ar brolijų seimus. Tikietai šiem delegatam lėsuos tik po 2c. nuo mylios vieton 3c. ką paprastai kelianinkai moka.

Brooklyn, N. Y. turi suvirš 15,000 dirbtuvių-dirbtuvėlių, kur dirba suvirš 250,000 ypatų.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

Pirmiausia ir Didžiausia Lietuvių Korporacija New Yorke.

- Lietuvos Atstatymo Bendrovė pasekmingai vykdo šių reikalų atlikimą:
- 1) Atstatyti Lietuvą ekonominiai, sudarant didelį kapitalą pramonės (išdirbystės) ir prekybos (biznio) v ariumi Lietuvoje.
 - 2) Padaryti Lietuvą Neprigulminga nuo svetimų išnaudotojų, paimant visą šalies pirklybą ir pramonę į lietuvių rankas.
 - 3) Pakelti Lietuvą je abelną gerovę, steigiant fabrikus, dirbtuves, laivų kompanijas ir tt.
 - 4) Pagerinti Lietuvą gyvenimą organizuojant juos į pirklybos draugijas, surandant gerus uždarius, palengvinant įgijimą ukės įrankių, mašinų, gyvulių, javų ir tt.

- Lietuvos Atstatymo Bendrovė rupinasi lietuvių gerove Amerikoje:
- 1) Steigia Lietuvių Banką su Užrubežinių Reikalų (Foreign Exchange) Skyriumi pinigų mainymui, siuntinėjimui, laivakorėjų pardavinėjimui ir tt.
 - 2) Organizuoja Keleivių Namų aprūpinimą keliaujančių į Lietuvą ir į kitas šalis.
 - 3) Padaro ir paliudija Rejentalius Dokumentus, pirkimo-pardavimo aktus, dalių išjieskojimus, įgaliojimus (daviernastis), išgauna dokumentams konsulo paliudijimus ir t.t.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė inkorporuota ant \$1,000,000, veikia sulyg valdžios užtvirtinto čarterio ir po valdžios priežiura. Bendrovės šėrai (akcijos) kaštuoja po \$10 ir parsiduoda nemažiau penkių šėrų vienam žmogui. Lietuvos Ats. Bendrovės pelnas išdalinamas visiems šėrininkams, iš ko yra geras pelnas kiekvienam nuo įdėty pinigų. Prie L.A.Bendrovės galima prigulėti ir Lietuvoje gyvenant. Bendrovė steigia savo Skyrius visuose didesniuose Lietuvos miestuose.

Visi Dekites Prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės!

Reikalaukite Paaiskinimų Šiuo Adresu:

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION

320-5th Ave., New York, N. Y.

APŽVALGA

Lenkų klausimas Lietuvoje.

Jau vasario mėnesyje, kuomet lenkai dar nebuvo aiškiai parodę savo agresyviškumo prieš Lietuvą, santikiai tarp Lietuvos lenkų ir Lietuvos valdžios buvo intempti. Lietuvos lenkai netik neparodė lojalizmo savo šaliai, bet priešingai bandė Lietuvai pakenkti ir gelbėjo Lenkijai.

Kaune leidžiamas laikraštis "Lietuva" rašydama apie lenkų leidžiamą laikraštį tarp ko kito sako:

"Šią valandą lenkų laikraščio pasirodymas Kaune įgyja dar ypatingo svarbumo, nes, kaip girdėjome, lygiai šiomis dienomis mūsų vyriausybė vėl buvo priversta pasiųsti griežtą protestą Lenkijos vyriausybei dėl jos naujų darbų ir žygių prieš Lietuvą. Paaikškėjo, kad Lenkijos vyriausybė iš Varšuvos skiria ir siunčia savo valdininkus ne tik į Gardino guberniją, bet net į tokias vietas, kaip pav. Marijampolė ir kt., kur lenkų yra toks pat skaičius ir nuosimtis, kaip kokiam Petrakave ar Lomžoj lietuvių. Taip pat paaikškėjo, kad tie Lietuvos dvarininkai ir šiaip piliečiai, kurie laiko save lenkais, savo didžiulioje duoda pinigų ir siunčia žmones Lenkijos valdžiai, kad iš ten paskui ateiti ir Lietuvos kariuomenę pamušus, Lietuvai prieš Lenkijos prijungti."

"Glos Kovienski" leidžiamas Lietuvoje nuo pirmo savo pasirodymo ignoruoja Lietuvos valstybę ir vengia dar-gi žodį Lietuva suminėti, kuomet plačiai rašo apie Lenkiją ir jos politiką.

Laikraštis "Lietuva" šiame klausime daro sekantį išvedimą:

"Karo gi metu, dar niekur negirdėtas dalykas, kad viešai būtų leidžiamas laikraštis grynai svetimos ir dargo priešininkų valstybės interesams ginti. Priešingai, visi žmonės, kurie karo metu kuomi nors (turtu, dabu, ar žodžiu) tarnauja svetimam ir, ypač, priešininkų valdžiai, buna laikomi šalies išdavikais, jeigu jie yra to paties krašto piliečiai, ir svetimos valdžios agentais, — jeigu ne piliečiai. Likimas tokių žmonių paprastai buna vienodas: areštuojami, visas turtas konfiskuojamas ir buna dar teisiami ir aštriai baudžiami.

Prie kurio skyriaus prisikaito save tie Lietuvos dvarininkai, kurie savo sunus ir arklus stato lenkų kariuomenei, arba tie lenkai, kurie gyvu žodžiu ir dabar raštu per "Glos Kovienski" Lenkų valdžios reikalams tarnauja, — mes nežinome ir mums tai nerūpi. Bet, kad mūsų krašto apsaugos ir teisingumo ministerijos turės į tai savo akį atkreipti, — tai aišku kiekvienam, kas tik yra Lietuvos pilietis ir gerai pažįsta valstybinės tvarkos įstatymus. Nes ka-

ro metu tarnauti svetimam priešininko valdžiai ir viešai tuomi girtis — tai dar negirdėtas darbas, lauktinasis tik iš žmonių, kurie nežinia ko turi daugiau: begėdystės ar nachališkumo."

Tokioje spalvoje persitauso save Lietuvos lenkai, kurie pritaria pilnai Lenkijos apetitams. Lietuvos gyventojai gi jau tuomet pradėjo kovą prieš Lenkijos agresyviškumą ir prieš Lietuvos lenkų neištikimybę. Ta kova dar tik prasidėjo. Ir Amerikos lietuviai vieton siuntinėjimo Europon lenkų-lietuvių vienijimosi šalininkų, vieton skelbus, kaip kad tulas asmuo Brooklyne užreikšes, kad katalikiškai Lietuvai reikia dėties su katalikiškąja Lenkija — ar negeriau būtų remti Lietuvoje pradėtą kovą su lenkamanija ir gelbėti Lietuvą nuo lenkiškojo pavojaus?

Mažosios Lietuvos Reikalavimai.

Kauniškė "Lietuva," paduoda Mažosios Lietuvos protestą, kuriame išreiškiamas reikalavimas prijungti Mažąją Lietuvą prie Didžiosios Lietuvos ir griežtai atsisakoma nuo Vokietijos Proteste sakoma:

"Mūsų lietuvių visuose Rytų Prusuose yra išviso 200,000 ir kitose Vokietijos dalyse 150,000, išviso 350,000. Klaipėdos, Šilokarčiamos, Ragainės, Tilžės, Pilkalnio, Stalupėnų, Gumbinės, Varkiemio, Vėluvos, Teplavos, Labguvos ir Pakalnės apskrįčiai ištiesi gyventi lietuvių. Jau 2,000 metų kaip mes gyvename tame krašte; prieš 660 metų vokiečiai-kryžuočiai atskyrė mus nuo mūsų motinos, Didžiosios Lietuvos, mes per tą laiką išsaugojome savo kalbą, savo savitumą, ir savo kultūrą ir jaučiamės savo brolių Didžiojoje Lietuvoje bendrais. Mes jaučiamės neatskiriami, sujungti su jais ir visomis įmonėmis smarkiausia priešinamės sujungimui su Vokietija.

"Mūsų vienintėliu obal siu tegali buti: 'Šalin nuc Vokietijos.'"

"Mes prašome kilnios Anglų valdžios ir visų Anglų Prancuzų ir Amerikos tautų, paremti mūsų pastangas."

Lietuva pavojuje.

"Tėvynė" paduoda sekantį telegramą nuo p. Čepinskio, Lietuvos atstovo Londono:

"Jūsų pranešimas nuo 29 d. balandžio yra per daug optimistiškas kaslink Lietuvos padėjimo. Matoma, tas yra po intekme Paryžiaus kablegramo nuo 21 dienos balandžio.

"Mes turime svarbias priežastis pranešti, jog Lietuvos padėjimas dabar yra labai kritiškas.

"Lenkai veržiasi Lietuvos su tikslu prijungti Lietuvą prie Lenkijos.

"Darykite visą, kas tikrėsi tai savo akį atkreipti, — tai aišku kiekvienam, kas tik yra Lietuvos pilietis ir gerai pažįsta valstybinės tvarkos įstatymus. Nes ka-

"Lietuva dabar yra didžiausiam pavojuje."

Rezoliucija.

Vardu Amerikos lietuvių New York'o ir apygardos lietuviai susirinko į Carnegie Hall, nedėlioje, gegužės 25 d. Susirinkimą parengė Lietuvių Tarybų Informacijos Biuras, vedamas p. C. Byoir'o, kuris tulą laiką veikia platindamas lietuvišką propagandą tarpe svetimtaučių. Eidamas penktąją gatvę ties skerslais matysišliplytus didelius plakatus, raginančius visuomenę atsilankyti į susirinkimą. Dalyvauti susirinkime buvo kvieisti Ukrainiečiai, Latviai ir Estai. Susirinkimą vedė buvusis Internal Revenue Kolektorius p. M. Eisner, kuris aiškino, kad atsilankymas lietuvių ir jų draugų, kurie remia virš 80 milijonų Europos gyventojų, dedančių visas pastangas prieš bolševikus ir kitus priešus, ir kad šiosios tautelės pripažįsta Suv. Valstijų ir Alijantų karės siekius. Kada p. Eisner perskaitė rezoliucijas, prašant liuosybės ir pripažinimo Lietuvos ir kitų tautelių, didelis entuziazmas pasklydo po svetainę. Rezoliucija sako:

"Mes, amerikiečiai draugai Lietuvos, Ukrainijos, Latvijos ir Estonijos laisvės, ir Amerikos piliečiai Lietuvių, Ukrainių, Latvių ir Estonų kilmės, pasiryžę atnaujinti draugiškumo ryšius del viešojo labo ir reprezentuojanti opinija, ir siekius virš trijų milijonų amerikiečių ir virš 60 milijonų Europos gyventojų susirinkime Carnegie Hall, New York City, vienbalsiai pripažinome:

(a) Kad Lietuvos, Ukrainijos, Latvijos ir Estonijos Respublikos yra susiorganizavusios su pilnu pripažinimų principų ir siekių, paskelbtų Prezidento Wilsono ir Alijantų ir yra liuosos ir turinčios nasitikėjamą lietuvių, ukrainiečių, latvių ir estų pripažintų teritorijų su etniška čielybę, kuri yra nustatyta istorijoje priguli visiškai, kontrolei, pozicijoj ir administracijoj šventa teisybė lietuvių, latvių, ukrainiečių ir estų.

(b) Kad pagelbėjus Lietuvai, Ukrainijai, Latvijai ir Estonijai atstatyti savo tėvynės, ir užstoti užpuolimus svetimų ir Bolševikų, ir kad jos galėtų užimti vietas tarpe pasekmingų, neprigulmingų Europos valstybių, mes nužemintai prašome Suv. Valstijų valdžios ir Alijantų valdžios pripažinti pilną neprigulmybę Lietuvos, Ukrainijos ir Estonijos Respublikų, taip pat remti jas morale ir materiale pagelba."

Kaip buvo skaitoma prieš Lenkiją ir lenkų pastangas rezoliucija, sekė ilgas rąnkų plojimas.

(a) Kad užpuolimas Lenkų armijos ant Lietuvos ir Ukrainijos (rytinės Galicijos ir kitų dalių) yra brutališkas peržengimas karės siekių, nustatytų Prezidento Wilsono ir Alijantų ir viešoj opinijoj, kurią pasmerkia visas svietas kaipo insikišimą į pačių tautų savi valdybą.

(b) Kad Alijantai ir Sujungtosios Tautos prispirtų Lenkiją atsaukti savo armiją iš taikos mylinčių tautų teritorijų, ir kad visą pagelbą sulaikytų pakol Lenkija neapleis užimtas teritorijas.

(c) Kad but nuskirios Amerikos arba interalijantų komisijos nustatyti rubežinius nesusipratimus tarp Lenkijos ir kaimyniškų tautų, ir atlyginti visą nuostolį iš priežasties neteisingo užpuolimo ant pastarųjų teritorijų.

(d) Kad Lietuva, Ukrai-

nija, Latvija ir Estonija yra užpuolimai rado paramos tikrai demokratiškos tautos, draugiškai susiprantant galės geriaus valdytis negu aristokratiška Lenkija ir užstoti Rusijos Bolševikams kelią, ir kad jiems suteiktų morale ir materiale pagelbą nuo Alijantų ir Sujungtų Tautų delei virš minėtų reikalų.

Kita rezoliucija, kuri buvo smarkiai plojama, buvo sekanti:

"Kad mes visiškai atsisakome pritarti ar remti žydų skerdynes ir užpuo-

limai rado paramos pas Lietuvos arba Ukrainijos gyventojus, bet kad atpenč Lietuvos ir Ukrainijos Respublikos duoda žydams lygias teises ir protekciją su visais kitais piliečiais, ir mes prašome S. Valst. valdžios daryti tam tikrus žygius, kad sulaikyti atsikartojimus minėtų baisybių ten kurios rastųsi.

(L. Inf. Biuras.)

Anot žinių iš Berlino, 40 sąjungiečių kareivių žuvo, kuomet jų kazermė Ludvigshafene, Bavarijoje, sudegė, mes netikime, kad tie praėjusią savaitę.

Didelis Streikas Peru'je.

Lima, Peru (Pietų Amerikoje), geg. 27 — Generalis streikas šiandien prasidėjo Limoje, Peru sostinėje. Visa industrija ir pramonė sustojo veikus. Minios atakavo dirbtuvių ofisus su akmenimis. Reikėjo išsaukti policiją ir kareivius. Šaudymas prasidėjo įvairiose miestuose dalyse. Streiką paskelbė darbo ir socialistų komitetai, reikalaudami pigesnio maisto.

Paprasti darbininkai Valsalia, Cal. gauna \$4 ant dienos.

Ar grįžsit į seną šalį?

Šičia Amerikoje nėra tikro sumanymo koksai nu-puolimas pirklystos — "biznio," paraližuoja visą Europą. Žinovas įvairių tautų sąlygų sako, kad Anglijos valdžia turi išgabenti 5-6 milijonus iš Anglijos ir privežti juos arčiau prie maisto sandėlių. Holandijos valdžia duoda maistą, už kurį valdžia iš dalies moka. Italijos didžioji armija dar nėra paleista ir yra negalima ją paleisti, nes bus paleista ir bedarbė; Italija bijo paleisti ją. Belgijoje, 800,000 remiasi ant valdžios del pagelbos. Francijoje padėjimas yra taip pat blogas. Lenkija yra parbloškta; Rumunijos ukininkai neturi gyvulių ir nėra užtektinai seklos, kad užsėjus laukus ir pievas. Amerika priėmė jumis kada jus atvažiavote čia — dabar ji nori, kad jus pasilikumet.

Amerika turi vietą del jūsų idealų ir priims jūsų sumanymus; ir jūsų tauta ateityje turės prie pabudavimo Amerikos. Visi jūsų svajojimai ir pelnymai yra naujame pasaulyje — Amerikoje.

Ar atsimenat tas ilgas dienas ir naktis abejojimo ir baimės ant laivo? Kaip jus išsilgotų tų namų, kuriuos jus ką-tik palikot.

"Paskui, ta dieną kada jūsų laivas įplaukė — ir pirmas reginis, kuris pasitiko jūsų akis, tai buvo milžiniška stovykla, kuri sergisti įėjimą į naują pasaulį — Laisvės stovykla!

Jus galėjot atjausti jos pasveikinimą, stovintį tenais su savo dideliu žibintu — švieša, kuri duoda užtikrinantį pasveikinimą, ir vadas visų tų, kurie prisiartina prie jos kraštų.

Jus išlipot ant krašto. Jus gavot darbo. Tuoj jus buvot pasekmingu ir šlaimingu. Jus matė, kad Laisvės išpildė savo prizažą.

Jus turėjot tą pačią progą kaip ir bile-koks kitas žmogus. Pamokinimas buvo dykai ir jus siuntėt savo vaikams mokyklon ir patįs ejot vakarais, idant išmokus anglų kalbą arba kokį darbą.

Jus jau buvot pradėję manyti apie pirkimą savo namų ir pasilikimą Amerikoje.

Paskiaus karė užėjo!

Ir Amerika šaukėsi jūsų pagelbos, idant šita Laisvė, kuri apšviečia Ameriką, galėtų apšviesti visą pasaulį. Jus buvot vyras, ir atsiliepėt kaip vyras.

Jus pagelbėjot statyti laivus.

Jus darėt amunicijas.

Jus pirkot Laisvės Bondsus.

Jus pritarėt savo priimtai šaliai kiek tik galėjot.

Ir dabar jūsų priimta šalis nori jumis kaipo amerikona visose prasmėse to žodžio — nori, kad jus pasidalytumėt su tą pergalę, kurią jus pagelbėjot išlaimėti. Amerika pergalinti kartu su alijantais, dabar pradės naują erą, tokios pasekmės, kokios dar nebuvo mačius.

Birzgėjimas statymo — kuris tylėjo per karės laiką, jau prasidėjo — nauji namai, nauji kambariai, nauji biznio budinkai. Tai reiškia darbas — darbas — darbas — daugiau namų, pigesnės randos, ir daugiau fabrikų del darbo.

Stoka maisto Lietuvoje yra pergadinantis.

Amerika turi pašerti visą pasaulį. Tai reiškia darbas ant puikių farmų tiems, kurie nori dirbti laukuose.

Tavo prigimtinė šalis nori, kad jus pasilikumet Amerikoje, idant pagerinus pirklybą, pagelbėti atstatyti pasaulį su amerikos likusiu materijolu ir pinigais, kuriuos visas pasaulis turi turėti.

Ir samdininkai pradėjo realizuoti, kad darbininkas žmogus daug ką reiškia — ir jis prisipažįsta jo teises ir sąlygas.

Tas reiškia — geresnis darbo padėjimas, geresnis gyvenimo padėjimas, ir geresnė užmokestis.

Jums reikėjo drąsos, idant palikus savo seną šalį ir pradėjus dirbt naujoje šalyje. Dabar kaip esat šičia — tampa pasekmingais — delko nepasilikat čia?

Amerika nori tokius piliečius, kurie turi drąsos.

Patįs sau sakyt kit šiandien: —

"Aš esu geroje šalyje. Šalis, kuri mušės ne del pelno, bet del pagerinimo gyvenimo šiame pasaulyje — aš čia pasiliksiu ir mislysiu amerikoniškai, rengsiuos amerikoniškai, kalbėsiu amerikoniškai, ir busiu amerikonu! Nepameskit savo darbo ir nevažiuokit į Europą nežinodami nieko apie jos padėjimą ir ar ji reikalauja jūsų ar ne.

Užsitikrinkite, kad jus tikrai apie tai žinot pirm negu pradėdat ką daryti.

Pirmiausia dazižinokit visus faktus.

Pirm negu važiuosit, pasiklauskit savo darbavio arba laikraščių apie tai. Mes su noru dirbsim su jais, idant atsakius jūsų klausimus bei abejojimus.

Amerika del manes!

INTER-RACIAL COUNCIL.

120 BROADWAY,
NEW YORK CITY.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir seseris: —

Salta žiema jau nuėjo, kartu ir šaltas, sunkus pavasaris. Prasideda puikios vasaros dienos. Vasara yra laikas, kada mes darome maistą delei viso meto, todėl kartu su linksmybėmis turime ir sunkiai pasidarbuoti, kad užauginti, kad surinkti kuodaugiau maisto sau del šaltų ir lietingų dienų.

Vasaros laike, susimąžina mūsų susirinkimai ant svetainių iš priežasties šilumos ir pulkais traukiame į laukus ir po medžiu.

Kur tik sueiname po medžiu, visur prisiminkime sau, kad šis laikas yra neapsakomai mums brangus. Dabar mes netik turime sau duoną pagaminti del šaltų laikų, bet dar turime paremti ir mūsų Lietuvos atgijimą ir sustiprėjimą.

Per amžius mūsų tauta buvo išlopiota, per amžius nubraukta nuo žemlapio per mūsų gerus artymus. Dabar mūsų tėvynė gavusi netikėtą progą ir nutraukusi savo sunkius režejus, pradeda atgyti. Kaip naujai užgimusi, jaunutė mūsų tėvynė, yra pasaulei nežinoma, negirdėta, nes mūsų priešai pataikė ir pasirupino netik nuo žemlapio ją prašalinti, bet pasirupino ir iš Istorijos lapų išbraukti.

Žmonės mūsų dienos jau negavo skaityti istorijos apie Lietuvą, apie jos garsingus vyrus Lietuvos kunigaikščius, didelius karvedžius ir narsius senovės Lietuvos kareivius. Mes patįs gėdinomės garsinti vardą mūsų tėvynės, nes jau buvome pripratę gauti vien tik paniekimą nuo savo engėjų, kur tik pasirodėme lietuviais.

Dabar mes turime neapsakomai didelį darbą išmokyti šią pasaulės liaudį, kad Lietuva yra, kad ji vėl pradeda gyvuoti po šimtų metų savo sunkios priespaudos dvasiškos ir medegiškos. Kiekvienam žmogui su kuriuom mes susiduriame, turim paaiškinti tą svarbią žinią, kad Lietuva vėl pradeda gyvuoti.

Daugelis tų, kurie klausys mūsų paaiškinimų, stebėsis iš kur ir kaip Lietuva atsirado, kad jie nė mokslinėse, nė niekur niekad negirdėjo ir niekas jiems apie Lietuvą niekad neapsakė. Daug kartų mes turėsime jiems aiškinti, daug kartų

jei tą žodį vėl užmirš. Kada jie užmirš, mes vėl turėsime jiems aiškinti, pakol jie tą žodį išmoks, pakol mes jų atydą atkreipsime ant mūsų šalies.

Bet, mieli broliai ir seseris, dabar mes turime rūpintis, kad žmonija visos pasaulės mokindamiesi apie mus gautų sau gerą išpuđį. Jeigu mes norėtume kokių žmogų supažindinti su mūsų tėvynė, nemokėsime gerai mūsų šalį perstatyti, jie iš pirmo susipažinimo gali įgauti gerą arba blogą nuomonę apie mūsų tėvynę Lietuvą. Todėl mūsų priderystė yra neperstatyti mūsų Tėvynės, kaip kokios pasenusios ir piktos senmergės, su kuria pasaulė nematytu progos kaip susitaikyti, kaip sugyventi. Bet mūsų šventata priderystė perstatyti savo tėvynę kaip gražiausią, šviesią, jautrią panelę, kuri išrodytu jauna, tyra, skaisiti ir neapsakomai graži, bet suvargus, sunykus, deito, kad per daug šimtų metų ji buvo nelaisvėje, varge ir tamsybėje, bet kantriai išturėjęs savo vargus ir sulaukus, kad jos budeliai patįs sau galą gavo, dabar pradeda pati žydėti, bujoti ir gyventi, ji nori susipažinti su kiekviena tauta pasaulėje, lygytis, užlaikyti savo tiesas, gerbti kitų šalių tiesas, taikinti ir gyventi kaip nauja marta ant šios pasaulės.

Kad tokiam pavyzdį perstatysim savo motiną Lietuvą, be abejonės kiekvienas narys pasauleje panorės su ja susipažinti, kiekviena tauta priims kaip geriausią viešnę ir linkės jai viso iabo. Tokioje šviesoje perstatyti savo Tėvynę Lietuvą, mes patįs turime parodyti pavyzdį ant savęs; patįs savo pasielgimu galime savo artymą svetimtautį patraukti prie save. Kad gerai elgtis mums reikia tam tikras saikas inteligentijos turėti savyje, kad pataikytume su žmonėmis apsieiti gerai. Nebuti vienam per daug saldus, o kitam nebuti per daug kartus. Neaptarti ir nenuteisti to, kurio darbų neįstytės ir nežinai tikros teisybės. Neišsisukti su kalba į tarpą kitų kalbančių pakol nežinai apie ką kalba eina, nes pasirodai labai tamsiu, kokiū negalima užsi tikėti. Turint reikalus su kuom, elgtis teisingai. Turėti širdį ir atjautimą ir del didžiausio savo priešo mėginti linkėti jam gero ir pa-

daryti iš jo sau malonų artymą. Nesiskubinti į teisumą, manant, kad teisme yra didžiausia tiesa ir pasmerkimas savo priešui. Sugyventi geriausiai su savo artymais. Nemėginti griežtis už vadovystės ten, kur matai tavo spēkos permažos ką nors gero padaryti.

Tokiu budu patrauksi atydą prie save savo artymo, tada pasakyk jam, kad tu esi lietuvis ir mėgink pastatyti aiškiai Lietuvos padėjimą. Jeigu gerai negali perstatyti, gaukie kas už tave perstatyti, nesumaišyk klausymo, nes žmogus, kuris tave pamylės kaip gero savo artymą, net tikrai geroje šviesoje suprasti kas tai yra lietuvis ir ta šalis mūsų Lietuva, bet jeigu pats negalėsi išaiškinti, tai irgi tik sumaišys jam pėdas, jis nedasizinos Lietuvos tikroje jos prasmėje. Tuom tai ir mūsų priderystė, kad mes patįs apie tėvynę kuogeriausiai galėtume suprasti, norėdami ją paaiškinti savo artymu.

Gerą žmogų myli jo artymai, jeigu jis kur persikelia, galima paduoti žinią į laikraštį, kad tas ir tas persikėlė, priminant, kad paeina iš Lietuvos. Jeigu vienas apsisveda irgi galima paduoti žinią į vietinį anglišką laikraštį, kad toks ir toks apsisveda ir pacina iš Lietuvos. Jeigu kuris iš mus mirė irgi galima parašyti, kad lietuvis gimęs Lietuvoje mirė. Jeigu lietuvis laiko savo susirinkimą delei kokio nors visuomeniško dalyko, galima pagarsinti, kad lietuvis turėjo susirinkimą. Tokiu budu mes pagarsinsim Lietuvą ir beantrindami Lietuvos vardą, mes supažindinsime visą pasaulę su mūsų tėvynė Lietuva. Pravardės mūsų neverta mainyti, nes iš to nėra jokios garbės. Visa garbė ir atjautimas prie mūsų tautos gali ateiti mums tik iš mūsų doru, pavyzdingo, ramaus ir linksmo prie savo artymų gyvenimo.

Tegul niekas iš mus nekeičia savo Tėvynės vardo karčiameje arba ten buvęs, nes tokiu budu Lietuvos vardą gali tik nužeminti. Tegul niekas nekeičia Lietuvos vardo piktybe, nereikalingais išsišokimais, kitų niekinimais ir pagieža, nes su tuom savo Tėvynės vardą tik pažėmimsim.

Tegul mūsų tėvynę pažįsta kitos šalys kaip jauną, neapsakytai gražią panelę, o

ne kaip susiraukusią senmergę, su kuria niekas nenorėtų susipažinti. Taip mes turim rūpintis, taip po medžiu kalbėkite savo draugams. Taipgi rūpinkitės kuodaugiau savo draugų po medžiu atsivesti, čia yra vienintelė vieta kur galima bepusiškai ir naudingai apie savo reikalus apkaibėti.

DARBININKŲ ŽINIOS

Buvusioj Austrijos imperijoje, 548,000 ypatų dirbo audinyčiose, 420,000 iš šio skaičiaus dirbo slaviškose teritorijose (Čekijoje, Slavokijoje ir tt.).

Anglios Industriju Federacijon priklausio 9,000 kompaniju, kurios turi 4 milijonus darbininku.

Čekų išdirbtas stiklas yra pagarsėjęs po visą pasauli per 300 metų. Šiandien toj industrijoj dirba suvirš 25,000 darbininku.

Bostono kontraktorai padarė sutartį su 4,500 dailidziu, kuriems bus duodama \$1 ant valandos.

Daugelis Anglijos orlaivių inžinieru dirbtuviu dabar, karei pasibaigus, padirba inžinirus del automobiliu.

Bostono Centralė Darbo unija atidarė kolegija, kur darbininkai gali išmukti ko tiktai jiemoi.

Pastarais keliais metais, audekiu išdirbystė Australijoje pavirto į didelę industrija.

Chicago, Ill. gyventojai turi daugiau mokėti už pieną užtai, kad pieno vežiku mokestis tapo pakelta.

Meksika turi apie 15,000,000 gyventuju, kurie padalinti į dvi klesas—aristokratai ir darbininkai. Vidurinės klesos tenai beveik nėra.

Laikė karės, dažu dirbtuviu sakičius Japonijoje pakilo iki 10,000.

Visos Amherst, N. S. Kanadoj dirbtuvės yra uždarytos, užtai, kad darbininkai išėjo streikan, reikalaudami 9 val. darbo dienos, 39-tas metinis Amerikos darbo Federacijos seimas atsisub birželio mėnesyje, Atlantio City, N. J.

Paprasti darbininkai Japonijoje gauna 28c. už 10 val. darbo dieną.

Biddeford, Maine medvilnio dirbtuvės pakėlė darbininku mokestis ant 15 nuoš.

900 mėsinyčių darbininkai susreikavo Montreal, Kanada, idant darbdaviai pripažintu jų unija.

Visos dirbtuvės Francijos išpustyuose rajonuose yra tuo tarpu uždarytos, nes vokiečiai išskraustydami iš ten, paėmė visas mašinas.

LIETUVIAI AMERIKOJ

BOSTON, MASS.
L.S.S. VI rajono koncerto išpuđziai.

30 d. gegužio teko atsilankyti atsibuvusiame Peoples Tempie koncerte, kurio išpuđziai yra verti paminėjimo. Tai bene bus pirmas Naujoj Anglijoj koncertas, kuriame dalyvavo taip daug daininku iš įvairių koloniju—net penki chorai ir 6 solistai. Apart to dar koncerte dalyvavo Bostono latviu orkestra.

Programas prasidėjo orkestrai išpuđiant "The Thunderer" ir "Orpheus in der Unterwelt." Dažnai girdisimų koncertuose amatoriškias orkestras, kurie, ot šiaip ne taip sugriežia, nepalikdami jokio išpuđio. Bet ši kartą buvo kuom pasigirti. Orkestra matytis išlavinta ir sugriežė gana sunkius veikaus žavejančiai.

Po tam, suvienyti chorai po vadovyste Worcesterio choro vedėjo, p. J. Dirvelio, skardžiai padainavo Darbininku Marsalietę, M. Petrausko kompozicijoje. Puikiai pasisekė suvienytiems chorams vėliaus sudainuoti to pačio kompozitoriaus veikalus Sukelkim kovą ir Revoliucijos Himną. Ypatin gai didelį išpuđį paliko "Sukelkim kovą," solo dalį išpuđiant M. Baliui, iš Lawrence.

Iš pavienių chorų geriausia pasižymėjo Worcesterio choras. Kaip savo dainu pasirinkimu, taip ir jų išpuđymu, p. Dirvelis ir jo dainininkai palaikė jau nuo seniau užpelnytą Worcesterio garbę.

Sauniai dainavo ir Lawrence choras, kuriame matyti randasi nemaža gerų balsu. Negalima nepaminėti tik Lawrence choro vedėjo, p. J. Žurono labai didelį geidimą "pasitarnauti" ir jo "džentlemoniškumo". Mat jo pamiršta, kad koncerte dalyvauja kiti chorai ir jo bandyta užpildyti visą programą savu choru. Dar gi vedėjui koncerto padarius pastabą, p. dirigentas negaiėjo atsipeikėti, ar tai iš didelės meilės prie dainu ar prie mėlynakiu, kuriu čia netruko. Jaunas, dar matyt, ir lengvai pasiduoda jausmams. Kad ne koncerto vedėjas, p. Kudarauskas, jis matomai buvo pasiryžęs dainuoti iki auštant.

Gerai pasirodė ir Liuosybės choras iš Montello, po vadovyste A. Bačiulio. Gražiai pasipuošusios dainininkės, stiprų sutartinį balsai darė labai malonų išpuđį.

Nors neskaitingas, bet puikiai išlavintas Laisvės Choras iš Cambridge, kurio vedėjas yra p. Simonavičius, taipgi gambiai išpuđė savo dalį.

So. Bostono Birutės Kanikliu choras, po vadovyste p. Sugar pažymėtina gražiai sudainavo "Internacionalas."

Solo dainavo B. Simonavičius "Il la cerato spirito," G. Verdi ir "Dainius," M. Petrausko, bet jam visgi didesnė garbė pridera kaip

choro vedėjui negu solistui.

Kaip solistė koncerte dalyvavo žinoma plačiai Monteilo dainininkė, p-lė V. Putvinskaitė. Jos malonus, tyras ir gerai išlavintas balsas visuomet palieka gilų išpuđį. Ypač išpuđingai ši kartą sudainavo "Klausyk" iš operos Il trovatore.

p. P. Skrickis sudainavo "Ant mariu kranteio" ir "Už šilingėlių" su pusėtinu pasisekimu.

P-lė Iz. Avietėnaitė žavėtinai išpuđė Gretėnaninovo "Gimn Svobodnoj Rossy" ir Talliat-Kelpšos "Ne margi sakalėliai." Bet pilna savo baiso grožė, jo stiprumą ir išpuđimo artistiškuumą ji parodė "Break o' Day" ir "Kur upelis teka." Šios dvi dainos iššaukė furorą aplodismentu.

Dainininkė pasekmingai prirodė, ką galima atsiekti su paprasta liaudies daina, ją artistiskai išpuđiant.

Koncerte dalyvavo ir pragaršėjęs savo dideliu balsu J. Butėnas. Apart jo stebėtinu balso stiprumo, jis mokė jį ir vartoti. Tikrai artistiskai jis išpuđė visas savo dainas ir aplodismentu jam nebuvo gaio.

P-lė M. Jablonskaitė, pagarsėjusi visose rytinėse valstijose dainininkė, kuri turi stiprų ir puikiai išlavintą soprano balsą, ypač pasižymėjo dainoje "Fors e lui," iš operos La Traviata. Publikai irgi labai patiko "Dovanpo," p. Petrausko kompozicija.

Negailima nepriminti ir p-lės M. Ališauskaitės, kuri gambiai akompanavo visiems dainininkams per istisą taip ilgą programą.

Abelnai koncertas paliko puikų išpuđį. Ne vien kad programos buvo įvairus ir turtingas ir gerai išpuđytas, bet podraug idomu buvo susipažinti su įvairių koloniju talentais. Publikos buvo labai daug atsilankę.

Panemunietis.

GARBNER, MASS.

P. J. Žiurio prakalbos.

Gegužio 23 d., vakare, atsibuvo Casino salėje surengtos Lietuviu Atstatymo Bendrovės prakalbos. Kalbėtojum buvo užkviesta chemikas P. J. Žiuris iš Brocktono. P. Žiuris kalbėjo tēmoje, "Dabartinės mūsų pareigos." Jo kalba buvo aiški ir nuosekli; daugiausia aiškino apie įvairių produktų išdirbystę Lietuvoje, podraug ragino kiekvieną tapiti Lietuvos Atstatymo Bendrovės nariu. Jo prakalba nebuvo veitui, nes ir čia, nors ne iš daug nariu, susitvėrė vietinis komitetas dirbti del Lietuvos Atstatymo Bendrovės tikslu ir pasižadėjo padėt daug jėgu del Lietuvos labo.

Gegužio 24, 26 ir 28 atsibuvo Casino salėje surengtos Lietuvos Sunų pašelpinės draugijos prakalbos arba "misijos." Misijonierium buvo kun. Mockus.

Darbai.

Cionais darbai ir vėl pra-

deda geriaus eiti, nepaisant šilto oro. Po draug ir sąlygos aplamai gerėja.

Gegužio 22 d. vakare, atsibuvo Barths salėje American Federation unijos pyniku skyriaus susirinkimas, kuriam Haywood B. Ros. ir Wakefield Co. darbininkai sumanė pareikalauti 9 val. d. darbo ir 15 nuošimėio; tą ir padarė ant rytojaus. Gegužio 24 d. minėtos dirbtuvės valdyba pranešė, kad ji duoda visai dirbtuvei 9 val. dieną ir mokestį už 10 valandų, pradedant birželio 2 d. Taipgi beveik visos didesnės dirbtuvės prisižada minėtą dirbtuvę pasekti ir tą patį suteikti saviems darbininkams.

Labai malonų išpuđį tas vienybės burelis padarė ant darbininku klesos, tiktai gaila, kad nereikalauvo 8 val. d. darbo. Bet iš tarpo jų girdžias obalsis, kad katras palengva žengia, toliaus nužengia be jokių kliučiu. Ir buktai ateinačiame rudenij pareikalaušią 8 valandų darbo dienos. Kaip visur taip ir čia atsiranda iš tų pačiu darbininku tokiu apjakėliu, kurie netik priešinasi geresnėm saligom, bet dar už darbavį užstoja! Tai jau gėda tokiam, kokiam—(nežinau kaip bepavadinti) turėtų buti.

P. Auštikalnis.

BALTIMORE, MD.

Didelės prakalbos.

25 d. gegužio L. Atstatymo Bendrovė turėjo parengusi Barry's svetainėje prakalbas. Kalbėtojum buvo dr-gas J. Strimaitis iš Brooklyn, N. Y., pirmininku p. J. Kreivėnas. Klausytoju taip daug prisirinko, kad net per šilta pasidarė iš talpos. Mat plakatai garsino Ponia Lopatta, pargrįžusi iš Tarkos Konferencijos, kurio tai parvežtas žinias p. J. Strimaitis papasakos, o žmonių daugumoje suprato taip, buk pats ponas Lopata atvažiuos ir tai tokiu prisigavimu ir prisirinko taip daug į prakalbas. Kalbėtojas kalbėjo gana aiškiai ir su faktais. Jo kalba kuone visus Lietuvos reikalus apėmė, pridedant pavyzdzius kitu nedideliu tautu, kurios taip-pat buvo pradines kaip dabar mūsų šalis Lietuva. Beje, geroką dalį kalbos skyrė atstatymui Lietuvos, t.y., kad yra butinas reikalas organizuoti amatininkus su kapitalu. Pranešė, kad su Baltimorės rubsiuviais Atstatymo Bendrovė padarė sutartį organizuoti po visą Ameriką rubsiuviu Bendrovę su kapitalu 150 tukstančiu doleriu; už 10% gali prisidėti prie rubsiuviu bendrovės ir nerubsiuovys, tas nedaro skirtumo. Amatas sau, o kapitalas gali buti kruvon. Minėta Bendrovė Amerikoj nusteigs dirbtuviu, ji kelsis į Lietuvą ir ten tą darys ką daro šioj sąlyj rubsiuviai. Klausytojai gana už tai paplojo. Toliaus paaiškino apie šiandieninį Lietuvos padėjimą, t.y., kad į Lietuvą lenkai veržiasi ir kad prieš juos, bei jų veržimosi reikia išnešti rezoliucija, kas buvo ir padaryta su visų pritarimu. Prakal-

bos atsibuvo gerai. nors radosi žmonių kuriems ir nepatiko, ale tas paprastas dalykas. Sako mažai tepapasakoję apie Lietuvą ir apie atstatymo Bendrovę. Man išrodė visko pasakytą prakalboj.

Baltimorės lietuvių visuomenė biskį perdaug save stato arti inteiigentijos, jiem ne bile kas gali pakalbėti, ar ką kitą paveikti, už tai jų tarpe nėra gerai veikiančių ypatų, ir tas bus tol, kol jie nepalies tai darę. Mat pas mus veikėjai ar veikėjos tik iš karto geri, tai yra pakol apsiranta su jais, o paskui tai tik klausykis. Tas turėtų pas mus išnykti. Tą daro nesuapratėliai, kiti gi kaip žmonės apsieina.

Girkalniškis.

NEWARK, N. J.
Lietuvos liuosybės sargai.

Gegužio 15 d., š.m., Lietuvių svainė, 180 New York av., Newark, N.J. Newarke lietuvių turėjo susirinkimą. Susirinkimą atidarė seržentas V. Vaškas, paaiškindamas plačiai apie susirinkimo tikslą ir patrijotiškai atsiliepdamas į visus jaunus vyrus, ragindamas deti į Lietuvos Liuosybės sargų pulkus. Susirinkimą atidarant, L. Vyčių choras, po vadovystę prof. J. Banio, sugiedojo Lietuvos ir Amerikos Hymnus.

Vakaro vedėjas išrinktas serž. V. Vaškus. Toliaus renkama valdyba ir išrinkti sekančiai: serž. V. Vaškas, pirm., A. A. Pempė, vicepirm. A. Žiugzda, kasin. A. S. Trečiokas, sekretorius.

Sekanti vyrai prisirašę į L.L.Sargų Newark Pulka: serž. V. Vaškas, serž. Otto Čunis, serž. J. Karlonis, Rusų kar. Ofic. A.A. Pempė, ir J. Nevulis; A. Milius, S. Tarasas, K. J. Švedas, Z. Sei vestravicius, S. J. Misiunas, K. Krumenas, Jonas Budenas, Juoz. Budenas, M. Jaškauskas, B. Kaijris, P. El-seika, M. Kutkus, A. Pečikonis, A. Biliavičius, A. Žiugzda, F. Nedvaskas, J. Jankauskas, S. Tarazas, A. V. Lezas, A. Baltutis, R. Sarpas, W. Bingle, A. Roffa, J. Šaltainis, J. Kavaliauskas, J. Kudulaitis, J. Dubickas, ir A. S. Trečiokas. Viso 34.

Cia prisirašę vyrai beveik visi yra buvę kareiviai. Todel manoma ir trumpą laiką sudaryti bent iš kelių šimtų L.L.Sargų Pulkas.

Gegužio 28 d., iaikytame L.L.S. susirinkime nutarta šį pradėtą darbą, t.y. L.L.S. Sargų org. paskelbti viešai per laikraščius ir tuomi paraginti kitų kolonijų lietuvių panašiai elgtis. Tad į Darbą, Broliai! Į L.L.S. Sargų pulkus! O mūsų Tėvynė Lietuva tikrai bus liuosa nuo visų šašų.

Yra suaukuota pinigų del L.L.S. Sargų reikalų. Au-kuotojų vardus ir atskaitą paskelbsime vėliaus.

Reikale L.L.S. Sargų su visokiais reikalais galima kreiptis prie sekretoriaus: A.S. Trečiokas, 319 Walnut st., Newark, N. J.

A. S. Trečiokas (Vardė Valdybos), Newark L. Sargų Sekretorius.

NORTH BLOOMFIELD, CONN.

Cia randsi mažas lietuvių burelis ir keleta lenkų šeimynų. Visi dirba ant laukų prie tabako. Mokestis nevienokia; vedę žmonės už 10 val. gauna po \$3.25 ir kas "pėdė" pasilieka 2 dol. del randos už namus. Pavieniai už dirba po \$3 ant dien.

Gailū, kad čionai lietuviui nelaiiko vienas kito už brolių lietuvių arba savo šalies tautietį, daugiausia broliuojasi su lenkais. Jeigu nekudaris lietuvis lenkiškai nemoka, tai tą ant pajaukos laiko. Pribuvus čionai naujam darbininkui, jei ko nesu-pranta, tai nē nbandyk gau-ti rodą pas savo brolius lietuvius; geriaus klauskis pas svetimtautį—geresnį atsaky-mą gausi.

N. Bloomfieldietis.

LEWISTON, ME.
Jaunimo streikas.

Priežastis yra tame, kad suaugusi vaikinai pasipirko automobilius. Pirmiau bu-davo vaikinai iš šokių eida-vo su merginoms namon, bet jau dabar nei kalbos, vi-sos sėdas į automobilių ir važiuoja, o jus sau, merginas šokinę per visą vakarą, ei-Kit sau vieni pėsti. Streikas prasidėjo nuo 24 d. gegužio, naktyj, kaip 12 valanda. Kaip tik išėjus iš šokių iš Sv. Baltramiejaus salės mer-ginos susėdo į automobilių ir manė apturėti gerą "rai-dą" bet neiaimė, kaip tik susėdo į automobilių, tai tas nei išvietos neina. Visi žmonės bėgo greit skersai gatvės, kad nesuvažinėtų, bet automobilas nei išvietos, tiktai žvimbia ir vėl nusto-ja. Praslinkus kokiai 15 minu-tų, merginos manė išlipti ir eiti namon sau, bet kaip jos išlipo, tai automo-bilius ir pradėjo eiti. Tai ir vėl sulipo į automobilių ir nuvažiavo. Vaikinai jau-nesni sustreikavo delto ne-vesti šokti merginų, kurios tiktai važiuos automobiliu. Aš manau, kad streikas tę-sis per visą vasarą jaunes-nių vaikinų su senberniais.

Vierversis.

ELIZABETH, N. J.

"Živilės" drama buvo pas mus atlošta 27 dieną gegu-žio. Teatrą surengė T. M. Draugijos kuopa. Lošėjai buvo iš Harrison ir Kear-ney, N. J., Lietuvių Dailės ir Dramos Draugija. Karijoto rolę atliko Z. Atkočaitis, Živilės, G. Deškevičiūtė, Pa-rajaus J. V. Baltrukonis, Aldutės, M. Džindželiūskis, Regimento, Ž. Surskis, Vaidila, K. Čerka, Bo-leslovo, J. Burdulis, Ivano, Gudo, J. Kubilius, Dimitro, K. Mockus, Terlos, A. Nor-vaisha; Senis tarnas, J. Pet-ručionis ir kareiviai.

Visi artistai puikiai savo užduotis atliko. Bet turiu pažymėti, kad G. Diškevičiūtė, Živilė, geriausiai savo užduotį atliko, o po jos, Z. Atkočaitis, Karijotas, taipgi puikiai lošė ir Terlas, A. Norvaisha, parodydamas kaip jis savo viliukingu bu-du norėdavo lietuvius be-dugnėje prazudyti.

Po pertraukos, draugas J. V. Liutkauskas paaiškino

kelis žodžius apie Terla, sa-ko, ar matote, broliai ir se-sutės, kaip Terla norėdavo lietuvius prazudyti, tad gi dabar turim daug daugiau tokių Terlų, kurie savo ju-dosišku budu nori savo tė-vynę parduoti. Taipgi ragino prie seimo prisidėti visoms draugijoms, toliaus vėl tęsė-si teatras. Taip tykiai ir ramiai publika užsilaike, kad ir lošėjams ir publikai buvo gerai. Žodžiu sakant, viskas puikiai atsitiko, tik gaila, kad publikos neper-daugiausia prisirinko, kurių dar kita tiek galėjo patilpti.

Laimingos kloties lietuvių Dailės ir Dramos Draugijai.

D. Petručionis.

HAVERHILL, MASS.

Šiame miestelyje yra ne-perdidelis skaičius lietuvių, bet jie pusėtinai dirba lie-tuvių labui.

25 d. geg. po pietų, atsi-buvo T.M.D. prakalbos. Pir-mininkas P. Čiras atidarė susirinkimą su trumpa prakalbe apie T.M.D. Vėliaus perstatė Dr. Mikolaitį, iš Lawrence, Mass., kuris kal-bėjo val. apie mūsų jauni-mą, ragindamas prie moks-čio, ypatingai mokytis lietu-vių kalbos, rašybos ir tt. Taipgi velino Dr. Mikolaitis rašytis prie T.M.D.

Antras kalbėjo gerb. K. Norkus, "Sandaros" redak-toriūs. Antras kalbėtojas daug naujo pranešė iš šių dienų mus politikos, ypatin-gai apie klerikalų slapybes. Sakė reikia padėkuoti gerb. Inž. Naruševičiui, kuris Čes-nulį privertė grįžti iš Eu-ropos į Ameriką. Ant už-baigos nurodė K. Norkus kokią turi svarbą prigulėji-mas prie T.M.D., žodžiu sa-kant, jo kalba visiems pati-ko.

Turiu priminti, kad Ha-verhill lietuvių rupinasi tik-rais Lietuvos reikalais; turi savo svetainę ir žada greit turėti lietuvišką mokyklą, todėl reikėtų imt pavyzdį ir kitų miestų lietuviams. Ma-tyti, kad su Haverhill'o lie-tuviais juokų nėra.

Šiame miestelyje daugel randsi čeverykų dirbtuvių, kurios daugiausia lietuvių dirba. Yra ir audimų, po-pierinių dirbtuvių, taipgi y-ra keli pramoninkai, ku-riem neblogoi einasi pramo-nė, nes vieni kitus remia. Visa "nelaimė", kad čia da-vatkom vietos nėra, todėl kur tų gyvunų mažai randa-si, ten ir žmonės geriau gy-vena sutikime, vienybėj ir moką geriaus branginti sa-vo artumą.

Gailiunų Jonas.

WATERBURY, CONN.

"Rytų Pilis" scenoje.

Gegužio m. 18 d. Dailės Dr-ja "Varpas" iš New Britain, Conn., lošė veikalą po vardu "Rytų Pilis," 5-kių veiksmų 13-kos atidengimų drama, iš lietuvių gyvenimo Anglijoj. (tik ne iš lietuvių gyvenimo. "Rytų Pilis" ma-tomai yra vertimas ir per-dirbimas anglų dramos "East Lynn"—tai grynai an-gliškas veikalas. Red.). Vei-kalas yra gražus ir gerai ap-dirbtas autoriaus techniškai. Roles išpildė sekančiai: (Fr. Levinsonas) A. Rekus,

lošė pusėtinai gerai. (Izabe-lė, kunigaikščiūtė) A. Žale-duoniūtė. Typas ir kalba buvo gera. Tik 4-tam, ir 5-tam veiksmė permažai ma-tėsi jausmo, kur prieina prie savo gilios ir didžiai dramatiškos scenos. Ši rolė yra svarbi ir reikalauja, kad aktorius jausmai būtų iš-lavinti dramos dvasioje—a-beinai, lošė pusėtinai. (J. Daumantas, Izabelės vyras) A. Mikalauskas. Nevisada buvo tinkama kalba ir judė-jimas. Taip-pat 4-tam ir 5-tam veiksmė reikėjo dau-giau jautrumo, kada pamato sunaus Vincuko likimą ir Iza-beiės galutiną mirtį. Tokias roles atlikti kaip Izabelės ir Daumanto, tai tiesiog gali-ma sakyti, yra persunku mėgėjams, nes mėgėjus neišlavinti jausmai, nepriver-čia jį jausti tą, ką jis nori atvaizdinti žmonėms sceno-je. Vincukas, jųjū sunus) P. Vaitkevičiukas. (Anelė, Daumanto sesuo) R. Pisara-vičiūtė. Agota, jųjū tarnai-tė) A. Lintaučiūtė. (Danelis, Daumanto senas draugas) B. Griškevičius. (Saverinas, kunigaikštis) M. Neimonas. Pilnai rodos nesijautė ku-nigaikščiū. (Minkevičia, teisėjas) J. P. (Barbora, jojo duktė) (O. Vaitkevi-čiūtė. (Petras, jo sunus)

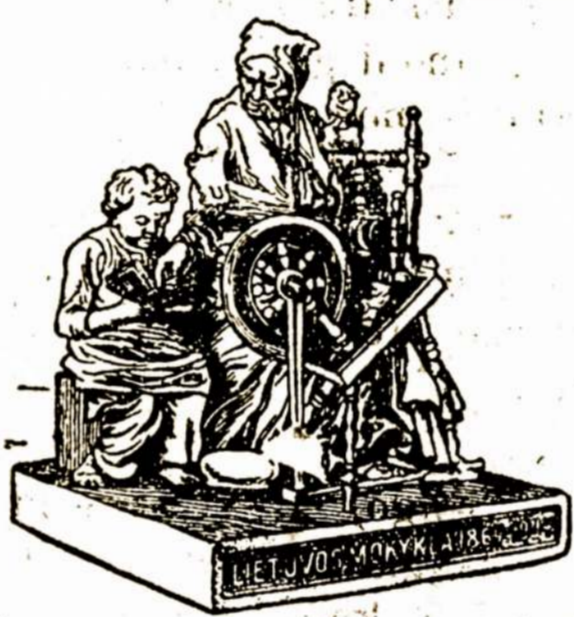
Dailės Vergas.

J. Maksimavičius. Magdė, tarnaitė) A. Matulevičiūtė, (Policistas) J. Pasvenskas. Pagal veikaio svarbuma ir aktorių lošima, abelnai im-ant, sulošta iš dailės atžvil-gio pusėtinai gerai. Kiek teko patirti apie virš min-ėtą D.D-ja, "Varpa," New Britain, Conn, tai dar yra jaunutė d-ja, vos tik antri metai kaip lavinasi dailės dirvoje. Tokiu budu atleis-tina "varpiečiams," kad jie truputį silpniau sulošė sun-kesnės scenas, nes yra tik pradėję lavintis dailės sryt-tyje. Kiek teko pastebėti, tai "varpiečiai" turi gabii ir pasišventusių merginų ir vaikinų, kurie dirba del lie-tuvių dailės pakėlimo, ir del lietuvių tautos-labo. Ir jeigu ir ant toliaus darbuosis nenuilstančiau dailės sryt-tyje, tai galima tikėtis, kad new britaniečiai pasiliiks tikrai gabūs artistai-mėgė-jai.

Garbė Dailės d-jai "Var-pui," kuri pasiskyrė sau už tikslą, skleisti, ir žengti link dailės ir jos siekiamojo idealo.

Lai buna pavyzdžiu kitom lietuvių kolonijom, kurios da ligi-šiol neturi panašios Dailės D-jos, kuri perstaty-tų veikaus scenoje.

Apie Ivairius Daiktus

—Mama, pasakyk man, iš kur žmonės gauna kreidą?

—Vaikeli, kreidą žmonės atranda, taip kaip ir kitus daiktus žemėje. Kreida pasidaro iš įvairių gyvūnelių jurėse, kurie žūsta ir lieka palaidoti jurių dugne. Jų kūnai išnyksta, bet karbonat-s arba opna, kuri jų kau-dirba. Yra ir audimų, po-pierinių dirbtuvių, taipgi y-ra keli pramoninkai, ku-riem neblogoi einasi pramo-nė, nes vieni kitus remia.

—Mama, pasakyk man, kodėl mes bėgdami kartais gauname dieglį?

—Vaikeli, plėvė, kuri ati-dalina plaučius ir širdį nuo pilvo ir žarnų, stovi skersai mūsų kūnų. Ji prikabinta muskuliais prie šonkaulių; kada mes bėgamė, mūsų muskuliai labai greitai su-vartoja oxigeną, nes skubi-ma, kvėpuojam, šita plėvė tada turi labai dirbti ir mus-kuliai, kurie prikabina ją prie šonkaulių, pailsta, nega-li atstovėti tokio sunkaus darbo, todėl mes jaučiame šone kaip ir dieglį, kas reiškia jogei reikia duoti pasi-lį šiems muskuliam. Kada jie sudrūti, įgauna daugiau stip-rybės, tada galima daugiau bėgti ir dieglio negauni.

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

—Mama, pasakyk man, ar lietus kenkia akmeniui?

—Vaikeli, vanduo turį di-delę ypatybę tarpinti ak-menį delto, kad vandenyje randsi dvi rugštis, vadina-mos nitriko rukštis ir kar-boniška rugštis, kurios pa-daro nitrogenas su oxigena; kada griausmo elektra po-debesius veikia, rugštis api-ma akmenį ir nors po valiai, bet tikrai paverčia akmenį į smelis.

—Mama, pasakyk man, kodėl mes bėgdami kartais gauname dieglį?

—Mama, pasakyk man, kodėl mes bėgdami kartais gauname dieglį?

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

—Mama, pasakyk man, kodėl valdžia, kuri turi savo pinigų dirbtuvę negali apsi-mokėti savo skolų.

žio kada išverda yra iš prie-žasties chemiškos atmainos, taip kaip mūsų kraujas be-virdamas pasidaro rudas.

—Mama, pasakyk man, kodėl mes, rodos, darome ne-butus, negalimus daiktus mūsų sapne?

—Vaikeli, mūsų smegenis mums miegant kartais dir-ba, miega tik mūsų vyriausioji smegenų taryba, kuri apmasto ar daiktas galimas ar ne. Kada vyriausioji mūsų smegenų taryba, miega, kartais kitos dalis smegenų dirba, jos svajoja, ir rodos veikia negalimus daiktus, vaikščioja ant vir-šaus vandens, lekioja po debesius ir veikia kitus ne-butus daiktus. Kada vy-riausia smegenų taryba pa-bunda, tada mes nustojam svajoti ir tik darome kas praktiška ir galima.

—Mama, pasakyk man, ar labai pavojinga yra ka-da žmogus miegodamas vaikščioja?

—Vaikeli, miegančio žmo-gaus vaikščiojimas nėra jam pavojingas, nes kada žmogaus smegenyse vyriausioji taryba miega, tada žmogus jokios baimės neži-no, jis gali eiti stogais, ir lipti pavojingom vietom, jis neturi baimės, o kaip ne-turi baimės, tai ir pavojus nelabai gali atsitikti. Tokį žmogų pamačius geriausia iš valios jam patarti, kad eitų į savo lova po kelis kar-tus. Patarimus jis priima ir eina vėl į lovą, o kada kar-tą ateina į lovą, tada gali-ma pabudyti, jeigu pabudy-tum kur nors pavojingoje vietoje, belipantį arba esan-tį ant stogo, jis gali pats labai persigasti, nes kada jis vaikščioja miegodamas, jis yra po kontrole tik sva-jonės smegenų, o pati smė-genų taryba tada giliai mie-ga.

—Mama, pasakyk man, kodėl žmogus bijosi tamsu-moje?

—Vaikeli, žmogus bijosi visko kas jam yra neperma-toma ir nesuprantoma. Bai-mės prigimimas apsergsti žmogų nuo daug pavojų. Vaikai bijosi tamsos dau-giau negu suaugę žmonės. Mokyti žmonės tyrinėja ir išaiškina tą klausimą taip: senovėje, kada žmonės buvo laukiniai ir gyveno daugiausia po atviru dangum, eida-vo bandos vieta iš vietos. Jeigu vaikas likosi iš ban-dos kur nors tamsumoje, jis pradėdavo rėkti, kad jo tė-vai išgirstų kur jis yra. Baimė jį išgelbėdavo nuo laukinių žvėrių, nes jeigu jis nebijotų likties nuo tėvų, tai jį mažą žvėris greitai su-naikintų. Ta baimė ir iki šių dienų dar yra labiau pas-mažus negu pas didėlius.

—Mama, pasakyk man, kaip girios, kurios pavirto į anglis tapo giliai žemėje pa-kavotos?

—Vaikeli, daiktai, kurie dabar giliai žemėje yra, ga-lėjo būti visai ant viršaus daug šimtų tukstančių am-žių atgal. Kada tu stovi ant upės kranto, tu matai, kad upė viską neša, neša dieną ir naktį, netik pagalius, bet žemes ir akmenis, kur nors turi būti vieta šitiem nuneš-tiem daiktam. Jurės, į ku-rias nuolat neša upės med-

žius, smelis, akmenis, priima į save ir suguldo į savo dug-ną, kuris vis kyla, vis didi-nasi, pakol ant galo nepasi-daro sauzemis. Jeigu vie-nam daikte pasidaro jurėse sauzemis, kur nors kitur vanduo turi pasiduoti į bu-vusį sauzemį ir taip per mi-lijonus metų žemė formuo-jasi ir mainosi. Kur mes dabar kasame anglius, gal senovėje buvo nepereinamos girios, paskui buvo jurių dugnas ir taip toliau.

—Mama, pasakyk man, kas tai yra džiova?

—Vaikeli, džiova yra už-sikrečiama liga, kurią mes vienas nuo kito gaunam ir platinam. Tai yra mikrobai arba ligų sėklos, kuriuos vo-kiečių mokyti žmonės pir-miausia atrado ir sujudino visą civilizuoatą žmonių prieš juos kovoti. Šita liga labai daug susimazino Vo-kietijoje, Francijoje, Angli-joje ir Amerikoje. Žmonės pradėjo statyti atskirus li-gonbučius džiova sergan-tiem, užlaikyti gyvulius šva-riau, ypatingai karves iš ku-rių pienu maitinasi, vėdinti namus ir tuom savo suma-numų sumažino džiovos li-ga.

Nemuno Sunus.

Anglijos teisdariai bei policija dabar svarsto apie sugražinimą nuplakimo ka-linių, kurie yra prasikalte užpuolimu ant kitų žmonių. Užpuolimai Anglijoj labai dauginasi ir teisdariai sako buk užpuolikai nē kiek nesibi-jo trumpo laiko kalėjimo.

Sovietų valdžia Rusijoje įvedė naują kalendorių, pa-gal kurį metas prasideda 25 d. spalio, kada bolševikų val-džia įvyko. Mete randsi 280 darbo dienų.

25 d. gegužio numirė Po-nia Walker, kuri sakoma bu-vo turtingiausia juodveidė pasaulyje. Ji buvo tik pap-rasta darbininkė, kuomet sumanė pardavinėti kokį tai tepalą del plaukų auginimo. Iš to ji sakoma uždirbo su-virš milijoną dolerių. Ji tu-rėjo dirbtuvę Indianopolyje, kurioj dirba 350 ypatų.

Austrijos delegatai Tai-kos Konferencijoj pasiuntė pranešimą konferencijos pirmsėdžiui Clemenceau, buk Austrijos finansinis pa-dėjimas yra labai blogas ir kad užlaikymas delegatų Paryžiuje perdaug brangiai jai atsieina.

Tulas žmogus iš New Or-leans, La., padirbo neišdy-lantį juodylą ir nusiuntė ket-virtdaij kvortos del vartojimo pasirašant po taikos Konferencija. Valdžios che-mikai išbandė šį juodylą ir sako buk jis taip ilgai tesės kaip popiera ant kuno su juo rašyta.

Ludwig Martens, bolševi-kų "ambasadorius" (nepri-pažintas S. V. valdžios) į šią šalį, pranešė, kad neuž-ilgo New Yorke pasirodys bolševikų propagandos laik-raštis "Sovietų Rusija," ku-ris bus išleistas New Yorke, kas savaitė ir susidės iš 16 puslapių. Laikraštis bus iš-leistas Lenino ir Trotskio paliiepiamu.

Dokumentai iš Rymo.

(Tąsa)

Ivykus pirmam valstijos padalinimui, Targoviečių Konferencija, prie kurios prisidėjo ir vyskupas Masalskis, norėdamas užbaigti finansinius keblumus su Varšava, balandžio mėnesyje 1793 metais, įsteigė iš Lenkų Jezuیتų Lietuviškų Kapitalų sugražinimo. Šioji Komisija neilgai gyvavo; ją panaikino Gardino seimas tais pačiais metais. Vėliau 29 d. Birželio 1794 m., laike Kostiuškos sukilimo, vyskupas Masalskis tapo Lenkų pakartas Varšavoje; Lietuvos pinigai taip ir nesugrįžo į Vilnių. Galutinai žlugus valstijai 1795 metais, pinigai iki šiai dienai pasiliko Varšavoje, sudarydami dalį Lenkijos Katalikiškos dvasiškių apdraudus kapitalo, vartojamo katalikų tikybiniams reikalams. Sulygo ano istoriko yra pamatas tvirtinti, kad sumoje 23,867 rublių 68½ kapeikų Rusijos užmokėjo iš Varšavos izdo už namus prie Šv. Stanislovo bažnyčios, yra dalis ir Lietuvos pinigų, suvartotų iš Jezuیتų Lietuviškos provincijos kapitalo.

Be viršminėtos sumos Rusija 1855 metais apmokėjo įstaigos skolas—14,343 rublius. Vėliau 1900 m., už pataisymą ir tvarkon sugražinimą šios įstaigos, Rusų valdžia suvartojo 20,000 rublių; 1904 m., 15,000 rublių ir 1908 m. 8,000 rublių. Iš viso Rusijos išlaidos Šv. Stanislovo įstaigai išnešė 81,210 rublių arba 216,550 lyru, išskiriant kelias dešimtis tūkstančių frankų, užmokėtų skolų buvusiam valdytojui Delikati.

Paliktasis francūzų kapitalas 46,332 fr. kartu su Rusijos suvartotais 216,550 frankų, suteikė aukų pavyzdį ant kiek Šv. Stanislovo įstaiga Romoje buvo užlaikoma Lenkų lėšomis. Lenkų pamatai dar per pusę sumažės, jeigu atkreipsime atydą, kad francūzų paikię pinigai 46,332 fr. esą Lenkų-Lietuvių nuosavybė, tai elementavės teisybės delei, turi būti padalinti tarp Lenkų ir Lietuvos, tuomet Lenkams tepasilieka tik 23,116 frankų, arba išreikšiant Rusijos finansais 1,907. Tokiu būdu "de facto" Rusija pasirodė Šv. Stanislovo įstaigos savininkė beveik dešimtį kartų daugiau negu Lenkai ar Lietuviai. Jinai "de jure" ir yr' viršminėtos įstaigos savininkė, kas apsirėškia iš perrašų mūsų misijos Romoje su Italų užrubežinių reikalų ministras ir iš Justicijos 1873-78 metų laikotarpj. Iš viršminėtu perrašų matyti, kad iki francūzų laikų šioji įstaiga buvo Lenkų-Lietuvių nuosavybė. Vėliau nupirktą imperatoriaus Aleksandro I, ir iki šių dienų pasilieka Rusijos nuosavybė; atžagariai, turėję būti valdiškas užrašas ant keno bent vardo, kurio visiškai nėsama. Iš čia pasirodo, kontraktų žodžiai:—"Venerable regia chiesa et Ospedale di St. Stanislao della nazione polacca," pasilieka vien paprastu notaro

akto užvardinimu, neaprubė žiuodami teisių tikrojo ir teisėtojo Šv. Stanislovo Romoje įstaigos nejudomo turto savininko, kokiu pasirodo Rusija; todėl viršminėta įstaiga yra Rusijos nuosavybė Italijoje ir pastarosios likimas priklauso vien nuo Rusijos, kas tapo patvirtinta Rusijos Pasiuntinybės Romon pranešimu užrubežinių reikalų ministru d. 2 Vasario (13 Kovo) 1900 m. N. 96 apie tai, kad įstaiga beabejo yra vidujinių reikalų ministerijos nuosavybė. (Žiurėk—Užrubežinių reikalų ministerijos, lapkričio 11 d. 1885 m. N. 8119, Gerbiamam Vidujinių Reikalų Ministrui išvedimui kopijos Imperialio Pasiuntinio Romon Klausyme nuo 4 (16 spalio), 1885 metų N. 971 prijungiant).

Kardinolas Hozijus iki Rusijos išpirkimui užlaikė viršminėtą įstaigą su tuo tikslu, kad joje rastų prieglaudą maldininkai iš Lenkų-Lietuvių valstijos ir pragyvenimą, keletas jaunų vyrų, Ivaniškių atvykusių į Romą, baigti teologijos mokslus, kuriems buvo atliekamos pamaldos šioje bažnyčioje. Po nupirkimo čia ir vėliau, gaudėsi maldininkai ir iki 1835 metų, tai yra iki įkuriamo Varšavos Dvasiškos Akademijos, buvo užlaikomu du kleriku pasiūstų Romon viršminėtos Akademijos augštesnio teologijos mokslo įgijimui. Dienoje 8 vasario, 1900 m. N. 185, Vidujinių Reikalų Ministro Sipiagino įsakymu įstaiga buvo pavesta globai Rusijos diplomatiško agento dvasiškuose reikaluose, dieną 20 Kovo, 1900 m. N—1591, direktorius D. R.S.T. įsakė agentui priimti prieglaudon su katalikais lygiai ir stačiatikius maldininkus, ir d. 12 Gegužio, 1900 m. N—2435 meldžiant agentui, D.R.S.T. Departamente tas suteikė leidimą priimti prieglaudon ne daugiau 50 žmonių 7 dienomis.

Atostogų laike 1910—1914 m., viršminėtoji maldininkų prieglaudoj buvo primami ir lankantieji Romą Rusijos turistai:—Odesos Kadetų Korpuso bei Kijevo university auklėtiniai, Maskvos draugijos išplėtimui technologijos mokslų nariai ir Petergofio gimnazijos mokiniai. Šv. Stanislovo bažnyčios kapelionai.

Nuo 1824 metų iki šių laikų, bažnyčios kapelionais buvo Italai ir tikiai mano pirmtakunas kunigas Julius Astromov buvo Rusas.

Senovėje kas metai bažnyčios rektoriumi buvo mokama 2,580 frankų algos, 3,250 frankų bažnyčios užlaikymui "plus" dovana kambarys ir 1,800 frankų vertės. Nuo 1824 metų kapelionų padėjimas žymiai sublogėjo ir taip:

1) Kun. Reccia gaudavo mėnesį 32 lyri 25 centezimus. 1880 metais iš priežasties senatvės, pildęs 40 metų kapeliono pareigas, tapo paliuosuotas nuo vietos; jisai gaudavo šitą savo užlaikymą savo visą gyvenimą.

2) Kun. Antolini nuo 1880—1889 metų pradžioje gaudavo tą pačią algą, kuri imperatoriaus Aleksandro įsakymu tapo padidinta į 60 frankų mėnesyje.

3) Kun. Julius Astromov irgi gaudavo 60 frankų mėnesį. Vėliau jo algą tapo padidinta į 250 frankų mėnesyje (3,000 lyru į metus), bet šiais pinigais buvo užlaikoma bažnyčia, zakrastija ir tarnai. Kunigo kambarį išnuomavimui buvo mokama 360 lyru į metus. Koki buvo tie kambariai galima lengvai spręsti iš atskaitos, išduotos Krupensko, Rusijos Pasiuntinybės patarėjo Romoje, kuris 1899 m. apžiūrėjo Šv. Stanislovo įstaigą, priejo prie išvadų, kad "Astromovo gyvenimas yra vargingiausias, du mažučiu kambarėliu pasizymėjo savo neturtu, elgėtiškumu ir pavojingu senumu, prie kurių vedė siauros, tamsios ir slidžios kopiečios. Klebonas gauna 60 frankų mėnesį, kas pridera padidinti.

Iš šitos priežasties Kun. Astromovui pradėjo mokėti po 250 lyru į mėnesį su išlyga, kad jisai negaus iš Administracijos jokių sumų už pamaldas, parapijos priedermės ir bažnyčios bei zakrastijos užlaikymui. Ši tvarka gyvuoja ir dabar prie manęs.

Po Krupensko apsilankymui įstaigoje, Administracija išdavė Kun. Astromovui 357 lyru 60 centezmų rakandų nupirkimui savo kambariams. (Laiškas agento Manuilbo į D.R.S.T. Departmentą 21 d. Gruodžio 1900 m.)

Mirus Kun. Astromovui 1912 metų pabaigoje, 13 d. Sausio, 1913 m. aš, paskirtas jo įpėdiniu, atvykau į Romą 22 d. Gegužio, tais pačiais metais ir nuo to laiko nei karto neapleidęs savo vietos pildau Šv. Stanislovo bažnyčios kapeiono priedermes. Mano paskyrimas įvyko sut ta Valdžios nuomone, kad ašai, mokėdamas septynes kalbas, pilnai sugėbėsiu užganėdinti dvasinius reikalus maldininkų katalikų visų Rusijos tautų, butent: Rusų, Lenkų, Latvių, Lietuvos, ir Vokiečių.

Pamatęs Kun. Astromovo vargingą gyvenimą, aš atsiskaciau užimti kapeliono kambarį ir iki 5 d. Vasario, 1914 metų, gyvenau pas brolius Pranciškonus. Pagaliau, ačiu, įstaigos viršininko Lesli širdingam rūpesčiui, man tapo pavesti namuose prie Šv. Stanislovo bažnyčios maži kambariai.

Bažnyčią atradau vargingame stovyje, apleistą; arnotai daugiausia nudėvėti, apiplyšę, išskyrus vieną (imperatoriaus Aleksandro dovana), pritaikintą Šv. Stanislovo šventei. Zakrastija tartum vieni griuvėsiai. Vargonai pagadyti; kėdžių bažnyčioje visiškai nebuvo, altorius aptaisytas sudriskusiais aptiesimais.

Dėka malonaus Lesli širdingumo, suteikuso man tuomi pačiu kartu keletą šimtų lyru bažnyčios reikalams, ir mano sesers rūpes-

tingumo, aš nupirkau keletą pigių arnotų, nekuriuos patisiau, pasiudinau naujus altoriams užtiesimus, nupirkau 12 kėdžių, sumainiau purvinas gėles naujomis, žodžiu—suteikiau bažnyčiai gana pakenčiamą įvaizdą, iš priežasties karės daugiau padaryti nieko nesugėbėjau.

Savo penkių metų gyvenimo prie bažnyčios, aš galutinai persitikrinau, kad Kapelionui absoliutiškai negalima pačiam pragyventi bažnyčios užlaikyti ir priedermes atlikti, gaunant nuo įstaigos viršininkų tik 250 frankų į mėnesį.

Aš gyvenau ir nevarginau nei Valdžios, nei Administracijos savo maldavimu, kad padidinti algą man asmeniškai ir bažnyčios užlaikymui, vien ačiu tai aplinkybei, kad aš turiu gyvatinį užlaikymą 2,400 rublių į metus, kuriuos gaunu už ilgų metų sekretoriaus pildytas pareigas prie kelių paileliu ant Vyskųpų-Metropolitų ir už tikybos mokymą keliose kariškose ir civiliškose mokyklose Petrograde.

(Anksčiau negu kitiems visiems bolševikai atėmė užlaikymą, man atėmė mano užlaikymą Lenkų Lednickio Komisija Petrograde, kas galima matyti iš Kanauninko Narjausko laiško, rašyto ten pat 23 d. Rugpiučio 1917 metais. Štai jo žodžiai: "Jūsų pensija panaikinta, Likviduojama (Lednickio Komisija). Laike diskusijų, ją palaikė Departamento (Dvasių reikalų) valdininkai, bet nepergalėjo, ir aš nuo pirmo Spalių mėnesio 1917, šit jau 11 mėnesių nė skatiko nėsni gavęs." Tasai Lednickis yra Minskų gubernijos dvarponis, ir advokatas Maskvoje. Nunai pasivadino Lenkijos atstovu ten pat.)

Loretto. Šv. Stanislovo įstaigos Administracijos globoje randasi taipgi ir "Opera Pia Polacca in Loretto."

Ištikrųjų jokios prieglaudos Lorette nesiranda, ir tikrai iš jeigų, šitai įstaigai priklausomų turtų, suteikiama pagelba atvykusiems i Loretą atlankyti "Šventojo Namu." ("Santa Casa di Loretto") rusų ir lenkų maldininkams, jų naudai tenais gyvena atskiras penitencijarijus, mokas Lenkų kalbą, kuris gauna nuo Italų Valdžios užlaikymą ir kambarius Šv. Tėvo namuose Lorete, už tai jisai turi klausyti išpažinties ir Italų kalboje.

Iš rusų įsaigos ineigų jisai gauna 200 lyru į metus (kitu atveju iš Šv. Stanislovo ineigų 220 frankų) — Žiurėk—D.R.S.T. Agento atskaita 17/30d. Balandžio, 1906 m.).

Nuo 1905 metų šią vietą užima Austrijos lenkas Knorek.

Draugija savo pradžia įgijo nuo penitencijarijų Kolegijos laikuose Šv. Tėvo Juliaus II, Metuose 1554, prie Šventojo Namu Lorete, "Tanta Casa di Loretto" su tuo tikslu, kad maldininkai galėtų atlikti išpažintį savo prigimtoje kalboje.

Įvairios katalikiškos viešpatijos, jų skaičiuje ir Len-

ku-Lietuvių valstija, įsteigė Lorete savo vientaučiams maldininkams labdaringas prieglaudas.

Lenkų skyrių (prieglauda) atnaujino 18d. geg. 1595 m. penitencijarijus Jezuitas Jonas Civinskis iš aukų, kurias suteikė Lenkų-Lietuvių valstijos maldininkai. Išnaujintojas šitas aukas suvartojo nupirkdamas sklypą žemės ir įsteigdamas metinius mokesčius prieglaudos naudai.

Iš inėinančių nušimėjų buvo užlaikomi neturtingi maldininkai, atvykusieji atlankyti Šv. Namu.

Kuomet Šv. Tėvas Klemantas XIV panaikino Jezuیتų ordoną ir jų vieton nuskyrė Minoritus, tai katalikiškos viešpatijos užprotestavo, nenorėdamos savo įstaigų Govete pavesti sveitintaučiams. Šis atsitikimas suteikė progą įvairioms viešpatijoms pasitarti su Vatikanu, kad viršminėtu įstaigų ineigis būtų suvartojamos sulaukymui neturtingų maldininkų atsakančių tautų.

Tokiu būdu patinkamu pasitarimu su Vatikanu, lenkų karalius, Didysis Lietuvos Kunigaikštis Stanislovas Augustas Poniatovskis, 23 d. Balandžio, 1791m. danešė užrubežinių reikalų reikalų deputacijos pirmėdži Malchovskio savo pasiuntinio Romon, vardu Kardinolo Antičė, įsakė tuojaus parduoti "Opera Cia Polacca," ir iš įgytų sumų įpotiškų būdu ant visados apdrausti Kapitalą.

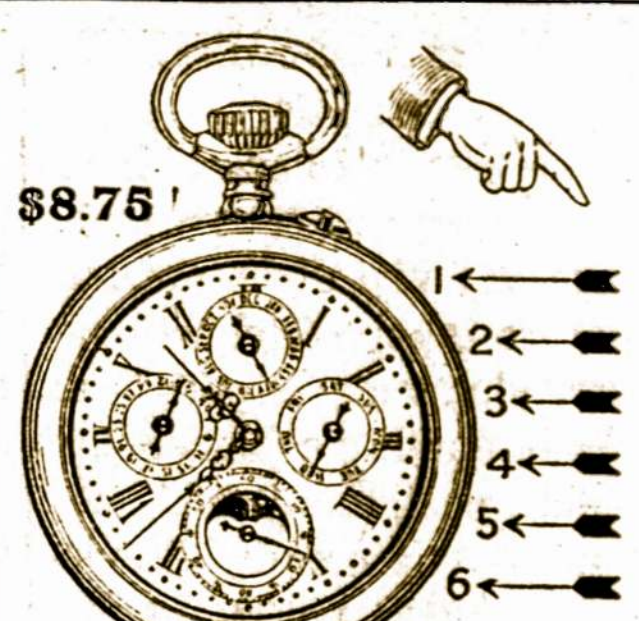
Namai buvo apkainuoti 6,713 skudų 72 bajokų ir parduoti Markizui Antiči.

Žlugus Lenkijai, tautos visos teisės ir turtai ir labdaringos Loretto įstaigos perėjo Rusijos nuosavybėn.

Įstaigos valdymas laikinai tapo pavestas lenkų penitencijarijui ir tikiai 1829 m. Rusijos Misija Romoje nuskyrė užveizdą Domininką Vallerį, kuriam tuometinis penitencijarijus Kun. Pavič atidavė pastarojo valdymą kartu su turtu priklausomus ir prieglaudos dokumentus.

Nuo tų laikų be pertraukos, prieglaudos valdymas iki 1876 metų pasiliko užveizdų rankose, kuriuos paskirdavo Imp. Misija; nuo 1877 metų gi Imperialė Pasiuntinybė Romoje, kuriai pavedama atskaita kartu ir su likusiomis jeigomis. Viršminėtos jeigos, sujungtos su Šv. Stanislovo įstaigos ineigomis, pasiunčiamos Dvasinių reikalų Svetimų Tikybų Departmentan.

Garbės Kanauninkas, Kazimieras (Jurgio sunus) Prapulenis. Roma—1 (14) Lapkričio, 1917 m.

\$8.75
Yra stebuklingas. Kas turi šitą laikrodėlį, nerekalauja nė kalendoriaus. Tik pažiūrėk ir ne tik pamatysi valandas, minutes, sekundas, bet kartu dienas savaitės, dieną mėnesio, permains mėnesio. Su šiuo laikrodėliu nudyvisi kožną vieną. Šis laikrodėlis gražiausiuose viršeliuose, numero 16. Laiką rodo gerai ir garantuotas per 20 metų. Šis laikrodėlis mažiausia vertas \$16.00, bet per trumpą laiką mes parduosime po \$8.75 ir su šiuo laikrodėliu mes duosime dovanų paaukuotą retėžėlį, kišeninį peiliuką, vertą \$1.50 ir kompasą, parodantį žiemius,

rytus, vakarus ir pietus. Mes neprasome pinigų pirmą laiką, tik iškirpk šitą žemiau idėtą kuponą ir pasiųsk mums, mes prisiūsime jums laikrodėlį, o jus užsimokėsite \$8.75, priimdami savo namuose. Jeigu busi neužganėdintas, po 30 dienų gali sugrąžinti laikrodėlį mums, o mes sugrąžinsime jusų pinigus. Tu nieko nepralaimėsi ir busi pertikrintas koks stebuklingas šis laikrodėlis yra. Gal jusų draugas norėtų pirkti šitą laikrodėlį, pasakyk jam šiandien: Neatidėk, bet rašyk šiandieną:
Kaip daug laikrodėlių?....
Vardas
Adresas

UNION WATCH CO., Dept. 776,
1016 Millwaukee ave.,
CHICAGO, ILL.

NESIUSK NĖ VIENO CENTO.

STEBUKLINGAS LAIKRODELIS TURI SESIAS RODYKLES.

Parodo valandas
Parodo minutes
Parodo sekundas
Parodo dienas savaitės
Parodo dienas mėnesio
Parodo vardus mėnesio.

KUPONAS
Union Watch Co., Dept. 776,
1016 Millwaukee ave.,
CHICAGO, ILL.

Gerbiamieji:—
Pasiųskite man Kalendorių-Laikrodėlį ir pridėkta prie jo auksuotą laikrodėlio retėžėlį ir peiliuką, vertės \$1.50, taipgi ir kompas. Priimdamas aš užmokėsiu \$8.75. Jeigu nepatiks, aš sugrąžinsiu į 30 dienų daiktus, o jus sugrąžinsite man pinigus.

DIDELĖ KNYGA! ISTORIJOS ŠALIŲ DALYVAUJANČIŲ DABARTINĖJ KARĖJ

Ką tik išėjo
"AMERIKOS LIETUVIO" SPAUSTUVEJ
Istorija Vokietijos Istorija Rumunijos
Istorija Austr. Vengr. Istorija Italijos
Istorija Francijos Istorija Serbijos
Istorija Anglijos Istorija Turkijos
Istorija Rusijos Istorija Juodkalnijos
Istorija Bulgarijos Istorija Belgijos.
Su daugybe paveikslų iš istorijų tų paminėtų tautų. Pirmutinė tokia knyga Lietuvos kalboje, nušviečianti praicit. Kviečiame mūsų skaitytojus šitą knygą sau įgyti kaip tik bus gatava.
"Amerikos Lietuvis"
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Jeį Grafofonas Negerai DIRBA, ATNEŠK PATAISYTI.
Panėdėliais pas mus atnešk grafoną iš ryto, vakare bus jau gatavai sutaisytas. Darbą padaro ekspertas, sutaiso gerai. Kaina žema.
M. PALTANAVICIUS,
15 Millbury st.,
Worcester, Mass.

Užrašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvos bei Amerikoje VIENYBĖ LIETUVNINKU
Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusio metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusio metų. Anglijoje, Lietuvoje kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusio metų. Pamatiniai vieną num. slūdžiam dovanai. Knygų katalogų siunčiame ant pareikalavimo dovanai.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Malignerai, mechanikai, anėdai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbant viđų ir lauke, yra amžini draugai
PAIN-EXPELLER
Jan suvirš penkis-dešimtis metų kaip šita pinkli gduole yra vartojama su geriausiomis pasekmėms. Išgydymai rumatizmo, skausmu krūtineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, atrenu diėgus, šalčio ir kosulio.
Neapnėgnek pirkdamas pigius valstius didelėse bankose. Reikalauk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller persitikrink ar yra I.K.A.R.A. vairobėdėklis ant bakėluo, 35 centai ir 60 centų už bankutę. Gaujamos visose aptiekose, ar tiesiog is laboratorijos.
F. A. D. FIGHTER & CO. 74-80 Washington St., New York, N. Y.

EAGLE "MIKADO" PAISELIS No. 174.

Vienas iš geriausių pašėlių rašyti No. 1, minkštats; No. 2, vidutinis; No. 2½, vidutiniai kietas; No. 3, kietas; No. 4, ekstra kietas del knygvedžių. Parsiduoda po 5c., 50 centų tuzinas.
EAGLE PENCIL COMPANY,
703 East 13th STREET,
NEW YORK, N. Y.

MOTERŲ SKYRIUS

Žinios apie moteris.

Los Angeles, Californijoje, randasi klostorius del japoniečių vienuolių.

Abeina imant, moteris Anglijoje dirbavėse dirbančios nuo dienių uždirba apie \$6.50 ant savaitės.

Darant uogų pajus, gerai pridėti truputį miltų ar kornų krakmolo į uogas—tuomet sultis neišbėga.

Londonas turi vieną moterį policijos superintendantą, jos pagalbininkę, 10 seržentų ir 100 policiečių.

Japonijos atstovų bute tapo įnešta bilius del suteikimo Japonijos moterim balsavimo teisių.

50,000 daugiau Chicagos moterų neseniai balsavo už užlaikymą saliuų ir bravorų negu balsavo prieš tai.

Cleveland, Ohio, randasi mokykla, kur moteris mokina kaip dirbtuvių manažerė būti.

Connecticut valstijos senatas atsisakė suteikti moterims balsavimo teises.

Moteris mokytojos šioje šalyje skubiai organizuojasi, kad pareikalauti geresnės mokesčių. Abelnai imant, mokytojų mokesčiai dabar yra permažūs.

PATARIMAI.

Kaip apsaugoti paveikslų rėmus nuo musių.

Veik kožname name randasi paveikslų su paauksuotais rėmais. Labai bauriai atrodo, kuomet šie rėmai yra musių apteršti. Kad apsaugoti paauksuotus rėmus nuo musių, reikia užpilti kvortą verdančio vandens ant 6 didelių suraikytų cibulių ir leisti stovėti dvi dienas; tada reikia nusunkinti skystimą ir su mažu šepetuku aptepti rėmus. Skystymas rėmams nieko nekenks, o musis šalinsis nuo jų.

Kad nuimti plėmus nuo rudų čeverių.

Citrinų sultis yra labai geros del nuėmimo plėmų nuo gelsvų ar rudų čeverių. Reikia sultis gerai įtrinti į odą ir tada nupoliruoti su rudu švaksu; plėmai greit pradils.

Jei nenori vartoti tiek kiaušinių kiek surašas reikalauja, įdėk vieton vieno kiaušinio, valgoma šaukštą kornų krakmolo ir truputį daugiau pieno ar vandens (atsižvelgiant kokį skystimą vartojamas suraše).

Kad apsaugoti piragus (cakes) nuo pridegimo, netik ištepk blėtas riebuma, bet ir apibarstyk miltais.

75 iš kožno 100 persiskyrimų (divorsų) pareikalavimų paeina nuo moterų.

Jeigu "kėkas" nenori lengvai išeiti iš blėtos, apversk ją ir uždėk ant apa-

čios audeklą išgręstą šaltam vandenyje. Palaikius audeklą kelias minutes, nuimk ir tada "kėkas" išpuls.

Darant pajų tešlą, geriau yra vartoti truputį mažiau taukų negu surašas reikalauja, o vėlyk pridėk biskį "baking powder." Pluta bus lengvesnė.

Jeigu pridegini medvilnio arba lininį audeklą, patrink muilu ir vandeniui ir padėk saulėtoji vietoj vieną ar dvi dienas.

KUR SVETIMTAUCIŲ VAIKŲ MIRŠTA MAŽIAU NEGU AMERIKONŲ.

Brockton, Mass., iš ateivių motinų gimusių kūdikių miršta mažiau, neg iš motinų, kučios yra Amerikoje gimusių motinų miršta 101.5 kūdikių, o iš ateivių motinų tik 92 kūdikių iš kiekvieno tukstančio gimusių. Taip praneša neseniai išsiųstas Vaikų Biuro buletinas, kuriame yra išdėstytos pasekmės vienų metų tyrinėjimo kūdikių mirtingumo Brocktone, remiantis ant tais metais gimusių skaitmenų (nuo lapkričio 1, 1912, iki spalio 31, 1913 m.)

Tyrinėjimo tikslas buvo susekti pasekmes įvairių ekonomiškių, socijalių ir fiziškių veiksnių ant kūdikių mirtingumo. Biuro moters-agentai aplankė kiekvienus namus, nežiurint ar motina turtinga ar varginga, čia gimus ar ateivė, jei tik kūdikis buvo gimęs Brocktone tais metais ir jei tik jo gimimas buvo užrekorduotas miesto raštiniėje.

Palyginus skirtumą tarp kūdikių mirtingumo iš amerikiečių ir ateivių motinų, pamatome labai keistą apsi-reiškimą šiame Massachusetts miestelyje. Surinkti skaitmens kitose vietose tarp svetimtaucių ir čiagimusių parodo, kad svetimtaucių miršta 55 Manchesteri, 37 Waterbury, ir 67 Johnstowne ant tukstančio daugiau, neg amerikiečių.

Toks pastebėtinus skirtumas tarp kūdikių mirtingumo anot buletino, yra iš dalies delto, kad svarbiausioje miesto industrijoje algos prityrusiems darbininkams yra užtektinai didėes, kad jie gali patogiose aplinkybėse gyventi. Labai bėdinų namų, kokių dažnai užaina kituose labiau susikimšusiuose miestuose, Brocktone nesą. Anot Buletino

"Išrodo, kad augštos algos pagerino gyvenimą, paragino prie apšvietimo ir civiliškos atsakomybės jausmo; ir delto miestas yra geresnėse civiliškos salygose, kurios gerai atsiliepia ant sveikatos jo gyventojų."

Nors neseniai atkeia-vutiejį dar nepasiekė to pragyvenimo laipsnio, kaip šio miesto švedai, airiai ir britai, tačiau Brocktone nėra vargo su svetimtauciais, kurie butų labai vargingame ekonomiškame padėjime, o iš to ir vargingame pragyvenime.

Iš Worcester, Mass.

"Birutė."

8 d. gegužio, kaip 8 val. vakare, Polis Teatre, ant Elm gatvės, bus sulošta dar pirmą kartą Worcesterio scenoje, plačiai pagarsėjusio musų kompozitoriaus, M. Petrausko opera "Birutė." Operą išpildys šauni Worcesterio Dailės draugija "Ausrelė," vadovaujant gerb. p. Petrauskui. Apart operos bus padainuota solo ir duetų. Worcesteriečiai, seniai atsižymėję kaip dailės ir muzikos rėmėjai, beabejo ir į šį vakarėlį skaitlingai atsilankys.

Dailės Mylėtojas.

Pajieškojimai.

Pajieškau sau gero ruimo pas lietuvius. Nežiurnit kokios partijos ar nuomonų žmonės, bile tik butų švarus ruimas. Meldžiū pranešti laiškų.

A. Glazaukas, 15 Millbury st. Worcester, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Vac-lavo Baranauško, paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Merkinės parapijos, kaimo Račinikų. Girdėjau kad gyvena Worcester, Mass. Meldžiū jo paties atsišaukti arba kas žino pranešti, turiu labai svarbų reikalą.

Vincas Barisas, 45 Connerton st., New Britain, Conn.

Parsiduoda

2 tenementų stuba, netoli Grove street. Graži vieta del gyvenimo su dideliu lotu, ant kurio galima statyti dar dvi stubas, išviso 9,885 pėdos žemės. Namas yra 5-5 kambarių kambarių, sleižų stogas, gesas. Galima pirkti už tiek kiek miesto asesyta, tai yra už \$2,900. Geresnio pirkinio negalima rasti. Ši vieta parsiduos greitai. Jei nori gerą vietą, o pigiai, ilgai nelauk.

A. BLAŽYS, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

Parsiduoda Farmos.

62 akrų žemės farma, 32 akrų pirmos klesos arriamos žemės ir jau užsėtos visokiomis daržovėmis, 100 obelių, 13 ruimų 2-jų šeimynų namas, bėgantis vanduo ir pumpa, prie strytkario; 10 galvijų, arklis 2 kiaulės, 60 vištų, irankiai, vežimai, 6½ mailės nuo Worcesterio. Prekė tik \$8,200, įmokėti \$4,000.

Turiu daug farmų — klausyktės — JONAS BUOKAS, 12½ Millbury st., Worcester, Mass.

MUILAS DEL PUCKŲ.

Turi buti antiseptiška valus tas pagalbsti gydymui. Severos gydantis odą muilas (Severos odinis gydantis muilas), yra rekomenduotas delei tokių daiktų. Motinos giria kaip gerą muilą del kūdikių maudymo, suaugę vartoja del maudynės ir plovimo. Moteris giria del gražumo veidui pridavimo, vyrai vartoja barzdos skutimui. Tai yra muilas geras del galvos trinkimo. Ištiesų yra muilas, kuriam nėra galo vartojime kožną dieną, kožnoj šeimynoje. Kaina 25c. viso-se tptiekose. W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

SIUNTIMAS PINIGŲ Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ.

Šiomis dienomis aptūrėjom žinia, kad pinigus galima priimti ir siųsti į Lietuvą ir rajonus Kauno, Vilniaus, Suvaikų, Mariampolės, Vilkaviškio, Grodno, Vilkmergės, Panevėžio, Šiaulių, Telšių ir Raseinių. Šią savaitę mes pradėdam priimti ir siųsti pinigus. Tie, kurie numano, kad jų giminė yra ant vietos arba gavo laiskus, gali siųsti pagelbą per mus. Pinigai siunčiami dabar, visi eina per valdžios rankas, su išlygom, jeigu neatras, tai pinigai bus sugražinti. pajieškoti pinigų negalima pirmiau šesiu mėnesių. Parasai priėmėjų dar negvartantuojami.

Norintiems siųsti pagelbą, duosime visas informacijas žodžiu arba per pačtą.

APIE KELIONĘ.

Šiomis dienomis Atlanti-ko laivų kompanijos, kurių skaitlius yra 20, išdavė agentams šiokius tiesas. Keliauninkai gali gauti daleidimus išvažiuoti į užmarį be pildymo "Questionnaire" į visas šalis išėjus Rusiją, Vokietiją, Austro-Ungariją, Turkiją, Bulgariją ir naujai atgijusias tautas, kurios pirma prigulėjo prie augščiau minėtų šalių. Serbijonai, Armenai ir Rumunai, kurie gali gauti prašortus nuo Graikijos valdžios gali važiuoti. Agentai, kurie imtų pinigus, ant rankos nuo rusų, lenkų arba lietuvių bus baudžiami atėmimu agenturos. Į kitas šalis šifkorte tik tada galima parduoti, kada ant laivų vieta galima gauti nuo kompanijos. Tai-gi į Lietuvą dar nėra kelio važiuoti be speciališko leidimo.

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PARSIDUODA puikios 2 stubos, 158 Madison st., vertės \$10,000, parduosiu greitai laiku už \$8,800. Stubose yra gesas ir maudynės ir kieto medžio grindis floor), randos neša per metus \$1,116; per mėnesį \$93. Parduosiu ant lengvų išlygų, kas pirmutinis tas laimės. Savininką galite matyti bilekada.

ALBIN A. STANKUNAS, 158 Madison st. (ant 3 lubų), Worcester, Mass.

STUBA ant randos. Penki ruimai, ant 46 Main st., Cherry Valley.

J. Budnis.

NORĖDAMI pirkti arba parduoti farmas, stubas, parandavoti kambarius ir tt., garsinkitės "Amerikos Lietuvyje."

GRAFONAL.

Mes parduodame Columbia Grafofonus ir Rekordus. Kviečiame savo skaitytojus pirkti nuo mus. Norinti pirkti, parašykite mes prisiūsime katalogą. Užsakant rekordus, pinigų nereikia siųsti tik pasiųsti 1 dol. ant rankos ir užsakymą, o likusius pinigus galima užsimokėti kaip rekordai ateis.

"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass

VISI BIZNIERIAI GARSINKITĖS "AMERIKOS LIETUVYJE."

PUIKŲS PIRKINIAI.

Savininkas išvažiuoja iš Worcesterio ir priverstas trumpame laike parduoti savo stubas nuostoliu. Randa paeina \$732 per metus. Kaina tik \$6,600, įmokėti \$1,500. Pasinaudok, reta proga! Graži vieta, didelis lotas, yra vaisingų medžių.

Netoli Grove st. drataunės, 2 tenementų 8 kambarių stuba. Kaina \$1,400, tik \$200 įmokėti. Millbury st. 3-jų tenementų stuba ir, virš 5,000 pėdų žemės. Randų paeina \$420 į metus. Kaina \$3,300, įmokėt \$700. Teiraukis tuojaus pas —

A. BLAŽYS, 15 Millbury st., Worcester, Mass.

PETRAS SCIUCA,

5 Hale St., Worcester, Mass. Telefonas Cedar 3519-2. Popieruoja ruimus, vanišuoja, pentina namus. Atlieka darbą labai gražiai. Visi kreipkitės prie Jo. Tai-gi barandavo ja 7 pasażierų automobilių. (36)

KADA VISKAS PABRANGSTA

Kada viskas pabrangsta, kada labai augštos prekės reikalavimų daiktų padaro sunkų pragyvenimą, ir musų žmonija reikalauja kožną centą, kurį gali sutaupti, tai yra tikrai palaiminimas, jei viduriamis suirus, kuris, jei neprižiūrėtas, susiurbtų jusų visą energiją ir padarytų jusų padėjimą blogesni, jus gali nueiti pas savo aptiekorių ir nusipirkti gerą prekę, priduos jums pagelbą. Šita gyduolė Triner's American Elixir karčiojo vyno, išvalys vidurius be tų blogų pesekmių, kurias pigio, snevertos gyduolės priduo. Delto, nepirkit tų nevertų gyduolių prašykite tiktai del Triner's American Elixir, kurį kiekvienas geras aptiekorius užlaiko. Ir ar mėginote kada-nors Triner's Antiputrin? Yra geriausia gyduolė del išplovimo gerklės ir burnos, ir geriausia gyduolė del išvalymo žaidų arba vočių. Kožnas aptiekorius gali gauti ją del jusų.

JOS. TRINER CO., 1333-1343 So. Ashland ave. Ceicago, Ill.

APSISAUGOKITE NUO NEVIRŠKINIMO IR PRIETVAROS PER LENGVĄ TIESĄ.

Jei valgot keptą maistą, sekit jį su Laxcarinu plotkele. Tada jus neturėsite nevirškinimą ir jusų viduriai bus gerai išvalyti.

Jus bunat labai išalkė kada užuodžiat ką-nors kepat. Bet jus nevalgot jo, nes kenkia jusų viduriam. Bet po valgymo kepto maisto, vartokit Laxcarin plotkeles, kurie yra geriausia del nevirškinimo arba prietvaros. Nebus rugštumo, gazų arba blogo atsidavimo rytmytyje. Ir kada jums kas-nors kenkia, tai tuoj suvartokit vieną Laxcarin plotkele, ir pus tuoj busit palengvinti. Šitos plotkelės sutaiso silpnus arba persidirbusius vidurius, jos dirba tada, kada viduriai ilsisi ir atsigaua. Taipgi pagalbsti tiems viduriam, kurie priima daug sunkių maistų ir suardo vidurius. Šypojimas seka po šitos pagalbos tokiuose atsitikimuose. Gavus pagelbą nuo prietvaros, vidurių suirimo ir nevirškinimo nėra vertas vieno dolerio, bet milijono. Jus žinot, kad tai tiesa, jei jus kenčiat nuo šitų ligų. Del savo sveikatos užsiskykite užtektinai del pilno išgydymo, t. y., šešias skrynutes už penkius dolerius arba vieną už vieną dolerį. Nepriimkit užvaduoju, nes jie gali jums kenkti. Neparduodama aptiekose.

LAXCARIN PRODUCT CO., Dept. L-4, PITTSBURGH, PA.

Štai geras liuosuotojas Del senyvų žmonių.

Kad viduriai liuosai dirbtų kasdieną, tai yra svarbus klausimas kada žmogus jau pradeda senti, ir nedaug to galima tesitikėti iš pačios gamtos. Viduriai turi turėti antificijališką pagelbą.

Juo stiprensnis yra liuosuotojas, kaip seni žmonis tuoj atranda, tuo daugiau jis vėliau sutraukia vidurius, ir užtai žinanti žmonės tyčia nevartoja suraus vandeno ir kitų gyduolių. Daugumas išmoko užsitikėti tokias geras gyduoles kaip Laxcarin plotkelės. Dirba taip gerai ir natūrališkai kaip vaistų žinojimas gali ją priversti dirbti. Tukstančiai vartoja jas ir užsilaiko geroj sveikatoj ir linksma me upe, ir liuosu nuo prietvaros.

Nėra parduodami aptiekose. Prekė tokia pat, neatsižiuirint didelius pakėlimus prekių iš priežasties karės, ir nieko neuždirdami ir mokėdami taksas, mes palaikėm tą pačią prekę, už kurią šita gyduolė buvo parduodama.

Pirkite šiandien — nelaukite, Laxcarin geras liuosuotojas. Reguliaris kaip laikrodis.

Nepirkitė užvaduoju, — jie gali jums kenkti.

Jei jus kenčiate nuo prietvaros, pilvo suirimų, rugštus pilvo, galvos skausmų, per ilgą laiką, tai užsiskykite šešias skrynutes del pilno išgydymo, — kuris prekijuoja tik 5 dolerius, ir ryt busit kitas vyras. Atsiminkite, kad Laxcarin yra parduodamas per Laxcarin Product Co., Dept.—Pittsburgh, Pa. Tuoj bus prisiūsta priėmus pinigus Money Order, arba markes.

Geriausios rūšies akiniai. 1/10 12 K. auksų aptraukti rėmeliai, vertės \$2.50, musų kaina \$1.98. Stiklus akiniamis suteikiam sulgy akų per musų akių registruotą Optometrą — nedaugiau kaip \$2.50.

OPTICAL DEPT. Denholm & McKay Company Worcester, Mass. Boston Store.

MAUDYTIS SVEIKATA!

Loviuose maudynės, garo maudynės, elektrikos masadžius, žmogus patar nauja. Atdara dieną ir naktį. Lovių maudynės moterim atdaros visada, Garo maudynės del moterų atdaros nedėlios ir panedėlio vakarais.

RUSSIAN TURKISH BATHS, 3 LEDGE STREET, kam. Water st., Worcester

Daugiau Lietuvių eina pas mane negu pas kitą Dentistą Worcester

Aš esu Expertas auksavimo Žemiausios Kainos Traukiu dantis be skausmo DR. FREDERICK BROWN 34 FRONT STREET Next To Plaza Theatre Atdara Vakarsais

SIENINIS ŠIŲ METŲ **D Y K A I** **KALENDORIUS** **D Y K A I** Labai puikus Dienraščio "Lietuvos" Sieninis Kalendorius bus pasiūstas kiekvienam. Reikalaujant kalendoriaus, prisiūskite 5 centus padengimui atsiuntimo lešų. Adresuokit: **LIETUVA** 3253 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Lietuviškas Išradėjas.

Šituo vardu išleidome naują knygutę del išradėjų, turi 20 paveikslių ir iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų su aprašais ir paveiklais miestų New Yorko ir Washingtono. Tą brangią knygutę mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.

DYKAI Jeigu jus norite žinoti kiek turto susikrovė ir kiek dar galima susikrauti su pagelba naudingų išradimų, tai rašyk tuojaus reikalaujamas tos naudingos knygutės. Kalpo žinovai (ekspertai) patentų — bandomame DYKAI. Rašykite pas: AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES (Inc.) NEW YORK, N. Y. 256 Broadway (AL)

CHICAGOS LIETUVIŲ ATYDAI! Norinti gauti pirkti "A. Lietuvių" pavieniais numeriais, kreipkitės pas —

Jonas Mišeikis, 8379 Kerfoot ave. Chicago, Ill.

"AUŠRINE" Geriausias moterų žurnalas, išėina prieš 15 dienų kiekvieno mėnesio. Kaina metams su pristuntimu \$1.50. Adresas: "AUŠRINE," 244 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BENJAMIN MENDELSON Advokatas Veda visokias provas teismuose Kalba slavoniškai, lenkiškai, serbiškai, hrovatiškai, rusiškai ir vokiškai. Ima provas šios šalies ir krajavas: 931-932 Slater Building 390 Main St., Worcester, Mass.

Dr. F. B. Puskunigis, 175 Green Street, Worcester Mass. Priimami ligoniai sekančiose valandose: Nuo 8 iki 11 prieš piet Nuo 1 iki 3 po piet Nuo 7 iki 9 vakare.

ŽUVŲ RINKA Šviežiausias žuvis, oisterius, klempsus, vėžius, taipgi marinavotus galima gauti ke nuose. Tyras Cod Liver aliejus ir gyvi vėžiai ant pardavimo žmonėmis ir į krautuves. Sullivans, Vernon Square, FISH MARKET.

VIETOS ŽINIOS

29 d. gegužio, Mechanics svetainė buvo prisigrudus žydų, kurie perleido rezoluciją aštriai protestuojant prieš skerdynes jų brolių Lenkijoje bei lenkų užimtose šalyse. Buvo net septyni kalbėtojai, kurie reikalavo, kad civilizuotas pasaulis su laikytų barbarus lenkus nuo jų kraugerystės.

Panašūs mitingai dabar atsibuna visose Suv. Valstijose.

Mergaitė mirtinai apsidegino.

Ruth Herrie, 5 m. mergaitė 30 d. gegužio, bežaidama su degtukais, kieme ant kampo Madison ir Bradley gatvių, uždegė popierus, nuo kurių ir jos drapanos užsidegė. Į kelias sekundas mergaitė buvo apsupta liepsnom. Motina pribuvo ant jos riksmo, bet nors ir užgesino liepsnas ir mergaitė buvo tuoj nugabenta į ligonbutį, ji buvo taip apsidegimus, kad tą pat vakarą mirė. Žolynas.

Pastaruosiu laiku, priviso vagių ir lietuvių bažnyčioje. Keleta žmonių skundžiasi buk juos apvogė. Rodos, kad tuos ypatingai bažnyčia vien dėl vogimo.

30 d. gegužio, lenkai turėjo mass-mitingą savo parapijos svetainėje, laike kurio staciai užgynė buk lenkai rengia žydams pogromus. Jie, kaip ir kitų miestų lenkai, tvirtina buk vokečių propaganda išmisliu tuos pogromus, kurių, esa, visai nebuvo. o jei kur žydai ir buvo skerdžiami, tai anot lenkų, ne jie, bet ukrainiečių, rusų ar vokečių bolševikai tai padarė.

Gaila, kad patys žydai bei abeškai pasaulis lenkų užgimimams nepasitiki.

Worcesterio lietuvių karėvių vakarėlis, kuris atsi buvo šv. Kazimiero parapijos svetainėje, pilnai pavyko. Žmonių buvo pilna svetainė ir programos rodos visiems patiko.

Praeitą nedėdienį, 11 d. birželio, S.L.A. kuopa turėjo susirinkimą, ant kurio pribuvo L. Raudono Kryžiaus delegatės ir kaibino prisidėti prie darbo. Atsirado priešingų; nurodinėta, kad L. Raudonas Kryžius yra partyviškas ir kuopa atmetė užkvietimą Reporteris

1 d. birželio Vernon Theatre tapo sušauktas susirinkimas delei lietuvių visuomeniško seimo Chicagoje. Keletas įnešimų seimui nutarta pasiūsti. Pasirodo, kad draugijos jokios atydos ant seimo neatkreipė, delto, kad prie visuomeniško dalykų nėra suorganizuotos ir tokiu būdu grynai nieko neveikia. Nutarta įnešti į visas lietuvių draugijas mieste, kad jos paskirtų po porą vyrų, kurie perstatytų savo draugijas ir iš jų sudarius tam tikrą tarybą visuomeniškais reikalais rupintis.

Lietuvis.

OPERETE "BIRUTĖ"

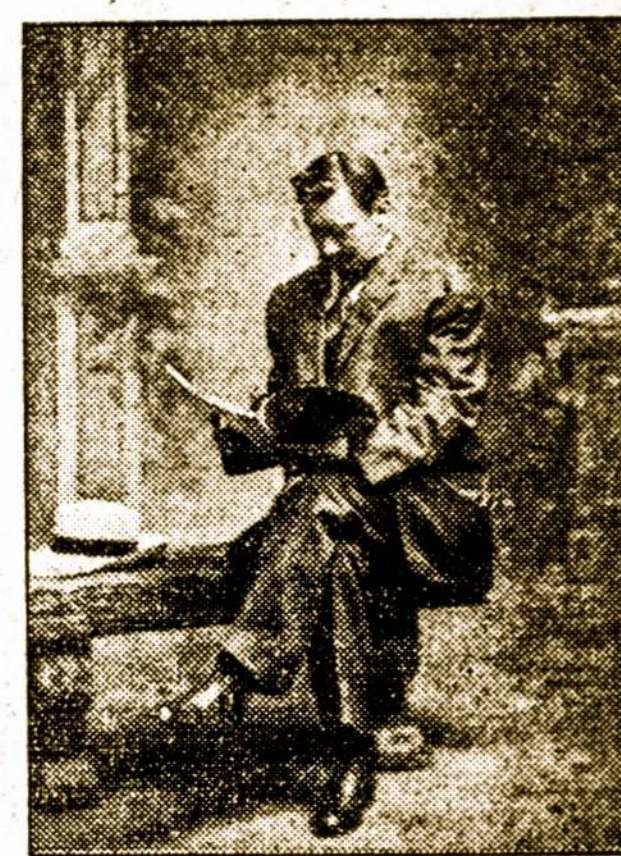
GRAŽIAUSIS LIETUVIŲ ISTORIŠKAS VEIKALAS

G. Landsbergis, (Zemkalnis)
Autorius

"Birutė."

M. Petrauskas,
Kompozitorius

STATO SCENOJE, L. D. D. DRAUGIJA "AUSRELE"
PO VADOVYSTĖ KOMP. M. PETRAUSKO

Nedėlioje, 8 Birz.-June, 1919.

3 ELM
ST.,

POLI'S THEATRE

WORCESTER,
MASS.

L. D. D. Draugijos "Aušrelės" Choras.

LOSIME
DALYVAUJA
VISAS CHORAS
IR
SIMFONIJS
ORCHESTRA

APART "BIRUTĖS"
CHORAS
SOLISTAI
IR
ORKESTRA.
ISPILDYS
KELETĄ DAINŲ

Tikietų kainos nuo 35c. iki \$1.00. Tikietus iš kalno galima gauti pas choristus ir Aušrelės kambaryje 45 Millbury St.

DIENOJE LOSIMO TEATRO KASOJE NUO 2 VAL. PO PIET.

Prasides 8-ta. Val. vakare.